

Izhaja ob 4. zjutraj.

Štane mesečno Din 25.—; za naročnino mesečno Din 40.— neobvezno.

Oglasni po tarifu.

Uredništvo:

Dnevna redakcija: Miklošičeva cesta št. 16/L. — Telefon št. 72.

Nočna redakcija od 19. ure naprej v Knaflovi ul. št. 5/L. — Telefon št. 34.

JUTIRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Uprava:

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 36.

Ispravniki oddelka: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 36.

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta,

Račun pri poštnei ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842, — Praha číslo 78.189. Wien Nr. 105.341.

Ljubljana, 22. junija.

Klerikali so začeli sistematično goniti proti novemu zakonu o narodnih osnovnih šolah. V ta namen se vrše sestanki v škofiji, v dekanijah in župniščih. Sedaj so angažirali še klerikalne občinske zastope, da protestirajo proti temu zakonskemu načrtu ter zahtevajo, da se razprava o njem odloži.

Gotovo je, da se dj tudi načrtu novega zakona v marsikateri točki stvarno ugovarjati. Že izenačenje zakonodajstva, ki podira marsikatero določbo, na katero je bila ta ali ona pokrajina navajena, vzbujajo dostikrat neprijeten občutek novotarj in zadene češče na nezauzanjevanje in nezauzanje. Kritika izhaja le prevečkrat s stališča: Kar je bilo dosedaj pri nas, je dobro, kar naj pride od drugod, je slabo. Zlasti velja to za nas Slovence, kjer se politična demagogija polasti vsakega zakonskega predloga ter ga takoj skuša naslikati kot udarec proti — slovenskim interesom ali pa kot nasilstvo vlade. ... Zlasti kadar zakonski projekt, o katerem razpravlja Narodna skupščina, ne gre v okvir gotovih partizanskih računov, takrat se očitno naša klerikalna stranka z vso vneemo vrže na posel, da bi pri ljudstvu vzbudila mržnjo in nezauzanjevanje proti novemu zakonu, mu že v naprej spodkopala avtoriteto ter ga naslikala kot posebno nasilje Beograda proti Slovencem.

Naravno je, da je moral projekt o osnovnih šolah, ki se sedaj nahaja pred parlamentom, naleteti na hud odpor organiziranega klerikalizma. Novi zakon temelji na načelu nacionalne vzgoje in verske strpnosti, on daje šolo šolt in narodu in nikomur drugemu. To je dovolj, da se dviga proti njemu vse bes klerikalizma, ki sedaj organizira pravcato kriznašsko vojno proti novi narodni šoli. Vse, kar sedaj klerikalci ugnajajo proti novemu zakonu, ima le edini cilj, osvojažiti pri ljudstvu narodno šolo in s tem ideje, ki jih ona zastopa. Klerikalci vedó, da zakona preprečiti ne morejo, a onj mu hočejo v naprej izpodbiti moralčno avtoriteto, vzbuditi hočejo v ljudstvu prepričanje, da bo zakon uveljavljen proti njemu.

Kdor hoče pravilno oceniti klerikalne argumente o demokratizmu, ki ga baže zakon premalo respektira, in druge lepe besede, naj gre na kmete in naj si ogleda, kakšni sistematični gonji je izpostavljena naša prosvetna edinica — osnovna šola od strani župnišč in kaplanij ter s kako strastjo uprizarjajo klerikalci nerazpoloženje ljudstva proti učitelstvu. Tu na deželni nastopa klerikalizem v vsej svoji nagoti, nemoralno, brezobzirno, teroristično. Tu doprinašajo klerikalci nepobitne dokaze, da je vse to, kar mišjejo in govore po mestih in večjih krajih o kulturi, sama prevartantska fraza.

Glavno geslo, s katerimi operirajo klerikalci proti zakonskemu načrtu o osnovnih šolah, je naštevanje bremen, ki so predvidena za šolske občine. Klerikalci hujkajo ljudi zlasti s tem, da bodo morale občine zidati nove šole ter skrbeti za brezplačne šolske potrebskine siromašni deci. Na široko in dolgo razkladajo koliko bodo občine morale plačevati za učitelje, za njih stanovanja in kurivo. Vse to delajo isti klerikalci, katerim se ljudstvo nikdar ne smili, kadar ga je treba pognati na kulluk za zgradbo novih razkošnih župnišč in tudi ne tedaj, kadar treba ljudstvo izsiljevati za nove zvonove, farovske svinjake ali pa katerokoli drugo stvar, ki direktno ali indirektno zvišuje pozicijo in moč klerikalizma. Za gospoda župnika, za zamorčke, za klerikalne ustanove ni nikdar škoda ljudskega denarja, za izobrazbo ljudstva ga je vedno škoda. Na celem zakonskem načrtu o osnovnih šolah, ugaja klerikalcem menda še najbolj oni člen, ki omogočuje tudi uvedbo štiri letnega pouka, še bolj bi jim prijalo, ako bi se otroci izročili kratkotalno v natezalnico precestitih župnikov, kakor v Avstriji za časa konkordatske šole. Čim bolj je ljudstvo zaostalo in zabito, tem večji so uspehi klerikalizma, ki živi v XX. stoletju po vseh evropskih državah samo še od ljudske nevednosti in demagogije rafinirane ter brezvestne duhovščine.

Značilno za naprednost g. Pucija ter za nedoslednost in neznačajnost njegove politike je dejstvo, da je sedaj začelo boj proti novi osnovni šoli tudi njegovo glasilo «Kmetijski list» in to čisto v duhu klerikalne hajke. Pucijevci so s tem postali priganjači klerikalizma ter pokazali, da jim je več za demagogijo, kakor pa za ljudsko prosveto. Razumemo, da neizobraženemu ljudstvu tudi v naši «civilizirani» in «visokokulturni» Sloveniji ni lahko dopovedati, da gradi šole samo sebi ter da je žal (ne samo pri nas) še veliko, veliko podeželanov, ki bi jim najbolj ustregli, ako bi šole popolnoma odpravili, sramotno pa je, da se je sedaj tudi Pucijeva klika, ki vara kmete s svojim naprednjaštvom, postavila na stališče klerikalne reakcije.

Gotovo se da posameznim določbam osnovnošolskega zakona prigovarjati.

Povratek kralja v Beograd

Kralj je takoj po prihodu v Beograd obiskal predsednika Pašiča, ki se je že znatno popravil. — Avdijske na dvoru in sprejemi pri Pašiču.

— Beograd, 22. junija p. Danes popoldne ob 13.30 se je vrnil kraljevski par v Beograd. Takoj nato se je kralj odpeljal v villo ministrskega predsednika Pašiča, s katerim je dlje časa govoril. Kralj je danes otvoril serijo avdijske. Na dvoru so bili ministri Uzunović, Maksimović in dr. Ninčić. Ministra Uzunović in Maksimović sta pred avdijske konferirala s Pašičem. Kraljevski par namerava ostati v Beogradu do

srede, nato pa se odpeljati na Bled. Tekom današnjega dne se je Pašič počutil mnogo boljšega in se znatno popravil. Sprejel je ministre Maksimoviča, Uzunoviča, Gjurčiča, Stojadinoviča, predsednika skupščine Marka Trifkoviča, predsednika verifikacijskega odbora Ninka Periča in dolgo konferiral z leuderjem radikalne stranke Aco Stanojevičem.

Prva pomoč za poplavljenca v Sloveniji

Na predlog ministra dr. Žerjave je vlada za prvo pomoč dovolila 500.000 Din za poplavljenca v Zireh in Poljski dolini. — Demagogija klerikalcev

Beograd, 22. junija, p. Danes popoldne ob 16. uri se je začela seja Narodne skupščine, na kateri se je takoj potem, ko je bil sprejet zapisnik sporočil predlog klerikalcev o nujni pomoči poplavljenecem v Sloveniji. Govoril je poslanec Smodej. Za njim je dobil besedo finančni minister dr. Stojadinović, ki je rekel: Povodim tega zakonskega predloga mi je čast sporočiti Narodni skupščini, da je bila tudi vlada po svojih organih obveščena in da je po referatu ministra dr. Žerjava že sklepala o nesreči, ki je zadela prebivalstvo Ziri in Poljske doline v Sloveniji. Vlada je že določila izredno nujno pomoč pol milijona Din, da se pomaga poplavljenecem. Kar se tiče zakonskega predloga posl. SLS prosim, da se izroči finančnemu odboru, ki že proučuje kredite za proračunske dvanajstine, katere so tudi prijavljene kot nujne. Skupščina je soglasno sprejela, da se ta predlog izroči finančnemu odboru. Predsedajoči je sporočil: da bi se dala možnost odborom, ki so napovedali svoje seje za danes popoldne, v prvi vrsti verifikacijskemu odboru, da konča svoje delo, se predlaga po pristanku šefov parlamentarnih skupin, da se seja Narodne skupščine zaključi in prihodnja seja določi za jutri dopoldne ob 10. uri z istim dnevnim redom. Narodna skupščina je ta predlog sprejela, nakar je bila seja zaključena.

— Beograd, 22. junija p. Na današnji seji šefov parlamentarnih skupin se

Verifikacijski odbor o anketiranih mandatih HSS

Verifikacijski odbor je včeraj soglasno sklenil, da se vsi anketirani radičevski mandati verificirajo. — Debata v zakonodajnem odboru o državnih pravdnikih. — Minister dr. Žerjav o Obrtni banki.

Beograd, 22. junija p. Današnji dan je imel za senzacijo soglasni sklep verifikacijskega odbora, da se vsi anketirani mandati HSS verificirajo. Vlada je o tem sklepala že včeraj, ter je imela danes dopoldne v času seja Narodne skupščine kratko sejo, na kateri so se izdalele instrukcije za člane verifikacijskega odbora. Vlada se je postavila na stališče, da se morajo anketirani mandati verificirati.

V verifikacijskem odboru je izjavil danes poslanec Leovac: «Po predlogu verifikacijskega odbora, s katerim se je predlagalo razveljavljenje mandatov HSS, je podal izjavo g. Pavle Radič. Po izjavi Pavle Radiča je Narodna skupščina izpremenila predlog verifikacijskega odbora. Rezultat ankete je bil: Anketirani poslanci so potrdili pristop v seljsko internacionalno in so to storili, verujoč zahtidom vodstva, da seljska internacionalna ni komunistična. Zato se predlaga, da se anketirani mandati verificirajo.»

Pri glasovanju je bil predlog sprejet soglasno. Predsednik verifikacijskega odbora Ninko Perič je izjavil vašemu dopisniku, da bo poročilo verifikacijskega odbora gotovo v par dneh, nakar ga odobri plenum Narodne skupščine.

Beograd, 22. junija r. Danes ob 10. dop. se je sestel plenum zakonodajnega odbora, ki je nadaljeval razpravo o zakonu o državnih tožiteljih. V začetku sta govorila dr. Kumanudi in dr. Aleksander, ki sta naglašala, da je ta zakon političnega značaja, da je po njem državni tožitelj odvisen od ministrstva pravde in da uživa manj samostojnosti od uradnika, ker je sploh organ vlade. Govoriti bi morali še poslanci dr. Ivan Lorković, Pr. Smodej in Dragutin Ranković (dav.), kor pa niso bili navzoči, se je načelna razprava zaključila in je dobil besedo

Po našem mnenju gre glede obremenitve občin predaleč pripušča preširokogradno izjemo od osemletne šolske dobe, je v discipliniranih predpisih pomankljiv, ima nedostatke glede organizacije šolskih svetov in še marsikatero določbo, ki bi jo bilo nujno izmeniti ali popraviti. Sedaj se vrši predrazprava v parlamentarnem pododboru in prilike ter časa bo še, da se dosežejo najnujnejše korekture. Toda v svojih glavnih načelih je projekt novega osnovnošolskega zakona izvrsten in z njegovo glavno tendenco ustvariti našemurasaščaju dobro narodno šolo, ki bo vzgajala trezne zavedne jugoslovske državljanke in se trudila mladini dati na življensko pot dobro elementarno izobrazbo — s to tendenco se mora strinjati vsak pošten Jugosloven.

Ves bes klerikalcev pa se je razvnel baš radi tega, ker novi osnovnošolski zakon ustvarja narodno šolo in ne klerikalne.

minister dr. Gregor Žerjav kot zastopnik ministra pravde, ki je izjavil, da bo v glavnem na kritiko opozicije odgovoril v podrobni razpravi. Takoj pa izjavlja, da niso državni tožitelji v nobeni državi neodvisni in da ne uživajo nikjer toliko samostojnosti kakor sodniki. To je v veljavi v vseh kulturnih državah zapada in je tudi popolnoma pravilno. Zatem je govoril poročevalca vesine dr. Glisa Tadič, ki je uspešno pobijal izvajanja opozicije in izjavil, da bo cela pravosodna zakonodaja v kratkem izgotovljena in da pripravila minister pravde še tri nadaljne zakonske predloge.

Med njegovim govorom je došlo do ostra incidenta med njim in dr. Zaničem. Dr. Zanič je zaklical dr. Tadiča: «Vi ste kvil za plačko v Kostajnici!» Dr. Tadič mu je nato odgovoril: «Molčite, Vi ste navaden Kleveitik!» Pri tem je nastal velik hrup. Dr. Zanič je hotel skočiti proti dr. Tadiču, kar pa so mu drugi preprečili.

Beograd, 22. junija p. Danes popoldne je imel sejo odbor za pretres zakona o Obrtni banki. Zastopnik trgovinskega ministra dr. Žerjav je izjavil v imenu vlade, da vlada zelo rada sprejema inicijativne poslanece v korist srednjih in malih obrtnikov. Treba je rešiti samo vprašanje, ali bo v pooblaščenih Obrtni baeki imela večino delnič država in kolikšen bo delniški kapital. Izjavil je, da je vlada pripravljena, dati na račun glavnice letno 3 milijone dinarjev iz razredne loterije in dva milijona iz proračuna. Minister dr. Žerjav je podal poročilo o intervenciji pri Narodni banki. Vlada pa ima od Narodne banke izjavo, ki bo podprala kredite za Obrtno banko. Po govoru ministra dr. Žerjava se je razvila debata. Na koncu se je seja odgodila, da se zberejo končni podatki o glavnici, ki se bo stavila na razpolago Obrtni banki.

Letni fašistovski kongres

Nadaljevanje intransigentne politike. — Zaupnica Mussoliniju in vladi. — Italija mora postati še bolj fašistovska. — Obtožba proti grofu Storziju.

Rim, 22. junija, a. Včeraj in danes se vrši tukaj peti kongres fašistovske stranke. Predseduje mu De Vecchi. Prisotni so poleg ministrskega predsednika Mussolinija vsi ministri in državni podtajniki v črnih srcah. Na kongresu se je poudarjalo, da je bila fašistovska revolucija iz leta 1922. najsvetejša, najbolj krščanska in najbolj monarhistična od vseh revolucij, kolikor jih je bilo dosedaj. Odobreno je bilo intransigentno stališče strankinega vodstva napram opoziciji. Priporočalo se je, naj strankino vodstvo vztraja na tem stališču.

Nato je bilo odobreno poročilo glavnega tajnika poslanca Farinaccija, ki je bil zopet potrjen kot generalni tajnik stranke. Med drugimi govorniki je danes nastopil tudi ministrski predsednik Mussolini, ki je v svojem govoru orisal delovanje stranke in fašistovske vlade in zlasti poudarjal, da so bili ravno v zadnjih dnevih sprejeti razni fašistovski zakoni, ki v polni meri porošistujejo državno upravo. Naglasil je

tudi, da je bil med drugim sprejet osnutek tiskovnega zakona, kar se je zgodilo v sobotni nočni seji, ne da bi bila zbornica prej obveščena, da pride ta zakon na dnevni red. Svoj govor je zaključil z zahtidom, da bo fašistovska vlada strogo vztrajala na fašistovskih načelih ter v kratkem preustrojila Italijo v popolno fašistovsko državo.

Rim, 22. junija, k. Na strankinem zboru fašistovske stranke v Rimu je bil med drugim sprejet referat o zunanjih politikah, pri čemer so fašistovske organizacije iz Turina stavile dodatni predlog, v katerem obtožujejo bivšega zunanjega ministra grofa Storzija veleizdaje. Fašistovski poslanci Zimolo je temu predlogu dostavil, da bi se v nekaterih deželah, kakor na pr. v Angliji takega moza niti ne ustrelilo, temveč obesilo. Nato je bilo čitano poročilo o protifašistovskem delovanju socialnih demokratov, kakor tudi o vprašanju izseljevanja. Mussolini in general De Bono sta bila burno akklamirana.

Italija dobila zopet nov tiskovni zakon

Ostre odredbe glede odgovornih urednikov. — Obligatne novinarske organizacije.

Rim, 22. junija, k. Tiskovni zakon, ki je bil v soboto zvečer nenadoma predložen v zbornici in še v isti noči sprejet, določa med drugim, da ne morejo niti senatorji, niti poslanci funkcionarji kot odgovorni uredniki listov in da more vlada odkloniti pristavitve odgovornih urednikov, če so bili dvakrat obsojeni radi kakega tiskovnega delikta. Dalje je treba javiti oblastem generalije vseh lastnikov časopisov, njih bivanje in stalno bivališče. Lastniki časopisov so civilnopravno solidarno odgovorni za lastniki tiskarn in založniki za plačevanje kazni, ki so naložene odgovornemu uredniku. Tiskarne listov jamčijo za plačila. Višino kvacije določa sodni dvor kraja, v katerem se list tiska.

Zakon odreja dalje ustanovitev novinarske organizacije v vsakem kraju, kjer je apelacijsko sodišče. Ta organizacija mora sestaviti seznam novinarjev in le tisti, ki se nahajajo v tem seznamu, morejo izvrševati novinarski posel. Norme za sestavo teh seznamov bodo izšle po sporazumu z dosedanjimi novinarskimi organizacijami.

Nemčija pred novo krizo

Nacionalci hočejo zopet v opozicijo. — Vsak dan težji položaj Luthrove vlade.

Berlin, 22. junija, r. «Welt am Montag» napoveduje novo vladno krizo v Nemčiji, ker se baže hočejo nemški nacionalci zopet vrniti v opozicijo. V vladi jih drže samo še ozir na novo carinsko predlogo, ki se namerava predložiti državnemu zboru, vendar pa je ljudska stranka proti razpravi carinske predloge pred rešitvijo vseh važnih zunanje-političnih vprašanj.

Berlin, 22. junija s. Notranje-politični položaj se poostreje. V parlamentarnih krogh

vedno bolj govore o možnosti vladne krize, ker se zdi, da je brezdvomno, da imajo nemški nacionalci dovolj vladanja. Njih prizadevanja, da bi spremenili nekatere določbe weimarske ustave, so se izjalovile. Od dne do dne se jača vtis, da se dr. Luther ne bo držal preko jeseni. Govori se da dr. Stresemann v novi vladi ne bo več prevzel zunanjega portfelja, temveč namerava oditi kot poslanec v London.

Komunističen juriš na kitajsko poslaništvo v Parizu

Skupina kitajskih komunistov je vdrla v kitajsko poslaništvo in prisilila poslanika k podpisu revolucionarnih proglosov.

Pariz, 22. junija, a. Včeraj je vdrl v pariško kitajsko poslaništvo kakih 100 kitajskih delavcev — komunistov, ki so prisilili v poslopju navzočega poslanika, da je podpisal štiri dokumente. Prvi dokument je brzjojavka, naslovljena na kitajski narod, dijaštvo in trgovstvo, ki izraža popolno solidarnost kitajskega delavstva v Franciji s svojimi sorojaki v domovini. Druga listina je naslovljena na francosko vlado in pravi, da je evropski imperijalizem kriv in odgovoren za dogodke v Shanghai in zadnje nemire na Kitajskem. Listina zahteva, da se umaknejo mednarodne čete iz Kitajske, dalje da se revidirajo pogodbe in da se evropske oblasti odrečejo vmešavanju v

kitajske zadeve. Tretji dokument je sporočilo francoskemu tisku, ki ga poziva, da naj se postavi na stran kitajskega delavstva. Četrta lista pa se obrača na drugo časopisje, zlasti na ameriško s pozivom za podpiranje stremljenj kitajskega delavstva. Kitajski poslanik je te listine podpisal, nakar se je množica razšla. Policija je bila šele pozneje obveščena o tem napadu in je mogla aretirati samo eno osebo.

Pariz, 22. junija, s. Proti povzročiteljem napada na kitajsko poslaništvo je uvedena sodna preiskava. Poslaništvo samo je stavilo kazenski predlog. Nacionalistično časopisje izrablja te dogodke ter nastopa proti komunistom,

Pogajanja z Italijo

Beograd, 22. junija, p. Danes popoldne je italijanski poslanik general Bodrero konferiral s pomočnikom zunanjega ministra Marvičem o vprašanjih, o katerih vladajo še difference na konferenci v Firenci. Med drugimi gre za vprašanje ureditve avtomobilskega prometa in glede prometa v okolici Zadra. Po razgovoru je poslanik Bodrero izjavil vašemu dopisniku, da je konferenca v Firenci že pri koncu svojega uspešnega dela, ter da se vsak dan parafira par konvencij.

o tem padla, ko se bo glasovalo o zakonskem načrtu glede ustrojstva sodišč. Jutri pride v Beograd deputacija iz Ormoža, ki bo zahtevala sedež okrognega sodišča v Ormožu. Pojutrišnjem pa pride deputacija iz Murske Sobotne.

Abd-el Krim ponuja mir

Pariz, 22. junija, s. «Daily News» poroča, da je Abd-el Krim po posredovanju neke znane osebnosti predložil Franciji predlogo za mirovna pogajanja.

Čičerin v Berlinu

Berlin, 22. junija, r. V petek je potoval Čičerin preko Berlina ter ob tej priliki posetil državnega kancelarja.

Velik požar na Goriškem

Gorica, 22. junija, a. Včeraj popoldne je izbruhnil v tovarni za predelovanje sivlenih odpadkov v Zdravščini požar, ki je uničil skladišča, v katerih so se nahajali novi stroji, ki naj bi služili za razširjenje tovarne. Kljub temu, da so prihitele požarne brambe takoj na pomoč, je eno skladišče popolnoma uničeno. Škoda se cenil na doliški milijon lir.

Boj za sedež novega okrognega sodišča v mariborski oblasti

Beograd, 22. junija, p. Danes popoldne je minister dr. Žerjav sprejel deputacijo iz Ljutomeria in Gor. Radgone, ki je uaznanila zahtevu vseh občin iz Ljutomerskega in gor. njeradganskega okraja ter iz enega dela lenjavskanskega okraja, da bodi Ljutomer središče novega okrognega sodišča. Minister dr. Žerjav je izjavil, da bo končna odločitev

Ekspozé finančnega ministra

Beograd, 22. junija r. Ob 10. dopoldne se je zbrala v ministrski sobi skupščina večina finančnega odbora k seji, na kateri je finančni minister dr. Stojadinović podal podrobna pojasnila o proračunskih dvanajstih, pozneje pa se je ob 11. dvestan plenum finančnega odbora k seji, ki je bila izključno posvečena ekspozéji finančnega ministra. Finančni minister dr. Stojadinović je naveval v svojem ekspozéju, da znašajo dvanajstine skupno 1 milijardo 15 milijonov dinarjev, kar pomenja, da so za 85 milijonov manjše kakor lanski proračun za isto dobo. To je uspeh pričetega varčevanja v posameznih resorih. Vse pokojnine so prenesene na državo, ukinjene pa so prejšnji pokojninski fond. Reaktiviranje uradnikov po novem zakonu predstavlja veliko breme in treba se bo morebiti povrniti k uradniškemu pokojninskemu fondu, a zato je določeno, da morajo reaktivirani uradniki služiti tri leta, da si pridobijo pravico do pokojnine po novem zakonu. Določila v tem pogledu pridejo v finančni zakon. Stremi se za to, da se prepriča povrnitve v državno službo v svrhu spekulacije radi povečanja pokojnine. Za ureditve pokojnin je v dvanajstih postavkah 45 milijonov Din.

Minister ugotavlja, da naši dolgovi niso veliki in da zlasti ne more biti govora o takozvanih letičnih dolgovih v znesku 2 milijard. Sploh ni velikih dolgov in zato minister ni izkoristil pooblastila finančnega zakona za izdajanje bonov. Radi tega predlaga zmanjšanje bonov od 150 milijonov na 100 milijonov ter sodi, da niti ta vsota ne bo izkoristena.

Večje dolgove ima samo prometno ministrstvo, čemer pa je kriva finančna samostojnost tega ministrstva. Prometni minister pa predlaga istotako znižanje bonov, od 300 milijonov na 200 milijonov, a je verjetno, da ne bo niti ta vsota potrebna, ker znašajo vsi krogičji boni samo 96 milijonov.

Anuitete se redno izplačujejo. Obstoje tudi sporni dolgov, tako pri ministrstvu za javna dela, a to še ni točno ugotovljeno. Za zvezo Beograd-Kotor je porabljenih 400 mi-

lijonov, a bo treba še 200 milijonov. Posebno so veliki krediti za zgraditve orožnih skladišč za vojaške potrebe, za graditve železnih prog, za kar je določenih 900 milijonov.

Za povečanje invalidnine in podpore invalidom je določenih 33 milijonov, za kmetijske kredite 25 milijonov. Prihranki pri teh dvanajstih znašajo 142 milijonov. Vas žen je kredit ministrstva agrarne reforme v znesku 100 milijonov dinarjev za notranjo kolonizacijo. Znanost so povečani dohodki in zmanjšani izdatki.

Od aprila 1924. do februara 1925. znašajo prebitki 307 milijonov, zmanjšani stroški pa 101 milijon. Carine so prinesle manj dohodkov, kakor se je pričakovalo. Temu se bo odpomoglo z novo carinsko tarifo. Skok dinarja je prinesel zmanjšanje ažijske od 12 na 11. Sedaj se steka že precej zlata v državo, vsled česar prihaja do disparitete zlasti v južni Srbiji, kjer se bo morala zmanjšati izvozna carina.

Prehitra poprava dinarja bi bila vsekar škodljiva, ker bi jo ne moglo prenesti naše gospodarstvo. Minister skuša doseči, da bi se dinar stabiliziral na 9 in sicer za dalje časa. «Relativna stabilizacija dinarja in mala oscilacija okoli 9, je smer moje finančne politike», je izjavil dr. Stojadinović.

Polovica našega izvoza se nahaja v industrijskem kartelu, a od tega 25 odst. v lesu. Naša nova carinska tarifa je začasna, ker se bodo izpremenile razne postavke z mednarodnimi trgovinskimi pogodbami, ki jih sklepamo. Prva poprava teh postavk je v pogodbi z Italijo. Postavke, ki bodo ovirale naš izvoz, bodo takoj ukinjene.

Ves naš državni dolg znaša okoli 30 milijard dinarjev, v kar so vračunani tudi naši vojni dolgov. Naša anuiteta je ena najmanjših na svetu in znaša 6 odst. letno. Od Blaira smo prejeli doleže 838 milijonov, a od teh je razpoložljivih še 14 milijonov dinarjev. Od notranjega posojila 500 milijonov sta razpoložljiva še dva milijona, od francoskega posojila 300 milijonov je razpoložljivih še 250 milijonov.

pomeni zanje velikosrbdstvo, moč, oblast — in ker je zdaj vse to v rokah radikalov, znači, da je država radikalna. To so fakta. Mi moramo s tem resno računati in ne samo resno vztrajati v dosedajni borbi — temveč jo še bolj izpopolniti. Treba je strniti vrste in premissljeno delati, ako hočemo doseči položaj, ki nam gre. Treba je v vsi loji stremeti za to, da bo med nami čim manj strank, da s s tem ne oslabimo.

Narod bo treba pripraviti za borbo, ki nam jo tukaj vsiljujejo. Niti za korak odstopiti — kajti popuščenje znači tukaj slabost in udarja se še huje! To pokazujejo ti trije meseci.

Tukaj ne vžiga sporazum in bratstvo. To so zanje fraze, katerim se priklanjajo, da nas bolje pritisnejo in prevarajo. Nikakor ne smemo podcenjevati obstoječega stanja. Jaz verujem v zmago naše stvari, ker je pravična. Mi bomo končno zmagali, toda žrtev bo še obilo.

Čujem, da bo «parlament» odgojen po verifikaciji. To znači, da bodo do jeseni poskušali zlomiti nas z vsemi sredstvi, nato pa v volitve s pojačanimi sredstvi in merami kakor je to bilo 8. februara. Naše nadejajo se uspeha; razlog tej nadi je: odpadanje poindincev, ki so postali Pribičevićevi dem. Tukaj so prepričani, da bo to šlo en masse. Dobro, naj verjamejo. Bodočnost bo pokazala, ali se varajo. Toliko za danes. V nedeljo pridem domov, pa ustmeno več. Vse vaš srečno pozdravljam, posebno tebe — Mato.

Pismo je jasno dovolil. Kakor Mato Jagatić, mislijo in računajo tudi ostali radićevski poslanci. Priseljevanje srbskih obitelji je zanje velikosrbdstvo, Srbijanci so zanje ljudje «nizke kulture», «grabljivci» in «pljačkaši». Spoznana ni, prišel pa bo na «muss», kadar radićevci poretke «lahko noč za vedno». Jagatićevo pismo v celoti meče novo luč na dvolično razpoloženje radićevcev in na sedanjo situacijo.

Mussolinijeve lekcije tržaškemu Giunti

Rim, 20. jun.

Pravijo, da v rana vrani ne izkljuje oči, pa se je vendar zgodilo, da je italijanski ministrski predsednik Mussolini v petkovi javni seji rimske zbornice prav pošteno okrtal svojo «desno roko», prsulega požigalca tržaškega Narodnega doma, poslanca Giunto.

Kakor znano, je bila jugoslovensko-italijanska pogodba glede Reke ratificirana v italijanskem parlamentu 6. t. m. brez razprave. To delstvo je znanemu dalmatinskemu kričaku, posl. Dudanu, dalo povod, da se je v seji rimske zbornice 18. t. m. — od 6. do 18. t. m. zbornica ni zborovala — oglašil k zapisižu in v dolgem govoru izražal svoje ogorčenje proti pogodbi, ki da je okrnila italijansko Reko v prid Jugoslavije. Dudana je med tem govorom podprl posl. Giunta z nekim medklicem, ki ga ni zabeležil noben list. Na večerajšnji seji pa je tik pred zaključkom nepričakovano vstal ministrski predsednik Mussolini in dejal:

— Posl. Giunta je včeraj med govorom posl. Dudana glede Reke dejal v medklicu: «To je politika grofa Siorze, ki jo izvaja fašistovska vlada po senatorju Contariniju.» Želim, da se posl. Giunta v tem pogledu izjasni meni in zbornici.

Posl. Giunta: Sbrim to vsled dolžnega spoštovanja napram osebi ekscelenca Mussolinija. Vstopil sem včeraj v zbornico, ko je posl. Dudan z vsem ognjem Dalmatincev izjavil svoj odični, v srce segajoči protest proti zakonskem načrtu, ki okrnjuje Reko in je bil sprejet ob brezbriznosti zbornice. Jaz, ki sem preživljal vso reško muko naprej kot bojevnik, potem pa kot legio nar in fašist in me je zadel čast, da sem pisal zadnje besede reških dogodkov 3. marca na legendarni torpedovki ter pustil v Baroševi luki 7 mrtvih in 22 ranjenec, ko sem likvidiral zancelijanstvo, sem prekinil posl. Dudana, rekoč, da je fašistovska vlada, okrnjujoč Reko, potrdila politiko grofa Siorze. Žal je to resnica.

Mussolini skoči: Zanikam popolnoma! Reka je italijanska in priklapljena Italiji. Bil je tam italijanski kralj!

Posl. Giunta: Jaz, ki sem imel nalogo od fašistovske stranke, da nadziram govorno konferenco in santamargheritske dogovore, v katerih se je Baroševa luka odstopila Jugoslaviji, zaka Baroševa luka se je odstopila Jugoslaviji s santamargheritskimi dogovori, ne pa z rapalškimi pogodbami.

Mussolini: Ne z rapalškimi pogodbami, temveč s Sforzovim tajnim pismom!

Posl. Giunta: Fašistovska vlada bi ga bila morala razgrati!

Mussolini: Treba bi bilo vojne proti Jugoslaviji!

Posl. Giunta: Smatram sem za svojo dolžnost, da sem protestiral. V ostalem pa bi bil mogel sen. Contarinij, ki je poleg tega, da je generalni tajnik v ministrstvu zunanjih stvari, tudi član senata, sam odgovoriti v senatu.

Mussolini: Ne morem se zadovoljiti s to izjavo posl. Giunte, ker sem tudi jaz preživljal reško muko in sem celo aeroplan povedel iz Novi Ligure v Reko. Zato pustimo, kar je bilo. Ne maram pa, da bi se govorilo, da je realizacijska politika fašistovske vlade, ki jo absolutno in izključno vodim jaz in ki je odzdravila neznozne razmere, politika človeka, katerega v tej zbornici označujem za lažnika in izdajalca! (Meni grofa Siorze.) Baroševa luka ni fašistovska vlada odstopila Jugoslaviji! Ko smo leta 1922, šli v Rim, so bile pogodbe že podpisane in po čl. 4. rapalške pogodbe bi Reka morala biti avtonom-

na država, kar pomenja končno, da bi bila — hrvaška država. Nam se je po žilavem boju posečilo. Da smo iz Reke, dasiravno v našo veliko žalost okrnjene, naredili italijansko mesto, in z našo politiko — posl. Giunta bi se moral spominjati! — smo doseglji, da je zopet cvetelo tržaško veletržišče, zakaž Slovani onstran Snežnika obstoje in delovna, dalekomerna politika jih ne more zatajevati. In če smo danes polagoma zopet zavzeli nekaj naših postojank v Jadranu, zlasti v Albaniji, je to zasloga fašistovske vlade, ki ni odgovorna za sramotno zapustitve Valone, ker je odgovoren za to grof Siorza, bivši minister zunanjih stvari.

Ce se preživlja zunanja politika, kakor jo preživljam jaz z vso gorečnostjo, če so vsa velika dela zunanje politike pisana z mojo roko, ne morem dovoljevati, da bi fašistovski poslanec, kateremu sicer priznavam velike zasluge, delal medklice, ki bi se v Italiji in onstran meje (!!) mogli tolmáčiti na neizvesten, kriv, škodljiv način. Smo v času, ko je za zunanjo politiko fašistovske vlade izredno veliko dela ter se mora ta politika boriti s težavami, vsled katerih bi trepetale žile tudi neskončno močnejšemu človeku od mene. Smatram ta incident za zaključek, prosim pa poslance, da tedaj, ko se govori o zunanji politiki, katere se ne sme pomešavati z notranjo, ker ima notranja politika omejeno področje, dočim se pa zunanja razteza na odnošaje z drugim narodi, pazijo na svoj jezik!

«Ciapa su e porta a casa! — Poberi in nesi domov!» — bi rekel Tržačan svojemu «zaslužnemu» poslancu Giunti, kateremu je «vodja» sedaj čisto jasno povedal, da je pač sposoben za notranjo politiko, n. pr. požiganje Narodnih domov in obdelavanje našega naroda v Primorju z gorjačo in samokresom, ne pa za zunanjo politiko. Zakaj li mu tega ni povedal že tedaj, ko je posl. Giunta v rimskem parlamentu zaradi istega reškega vprašanja obkledal jugoslovenski narod «onstran Snežnika» in njegove oficijelne predstavitelje s — svinjariji in ušivci?! Ali tisto ni bila — zunanja politika?!

Politične beležke

+ Klerikalno priznanje o spreobranju radićevcev. Glasilo hrvatskih klerikalcev («Narodna Politika») mora navzlic vsej nevolji odkrito priznati, da je veliki samostojni zbor v Sisku pokazal, da se hrvatsko seljaštvo naglo priključuje Samostojni demokratski stranki. Vsega tega, pravi, je kriv sam Stefan Radić in njegova prevarantska politika. Danes, po radićevskih deklaracijah v Narodni skupščini presoja radićevski seljak, da je bolje priključiti se oni stranki, ki je že od početka zagovarjala vidovdansko ustavo in takšno ureditve države, kakršno imamo. «Narodna Politika» vsega tega dolži Radića, kar je pravilno, samostojnim demokratom pa je samo zavistna in je vobče značilno, da ne ve ničesar povedati o kakih «batinaških» in «orjunaških» strahotah v Sisku, ki so jih sicer prepelne vse blokaške in klerikalne novine. Priporočali bi zato posebno mariborskemu organu dr. Korošca, naj si včas ogleda tudi pisanje zagrebških klerikalcev, dasti nam je na splošno vseeno, kje «Naša Straža» in «Slovenec» iščeta svoje informacije in kakšne čifutske liste plonkata.

+ Pismo Pavla Radića in odgovor kralja Aleksandra. Kakor smo poročali je Pavle Radić kot predsednik odbora za zgradbo spomenika kralju Petru Osvoboditelju takoj po seji tega odbora poslal kralju Aleksandru v Topolo vzhiceno pismo z najudanejšimi izrazi radosti, da je bil projekt zakona v odboru sprejet soglasno in enodušno v načelu in poedinostih. Kralj Aleksander je odgovoril na udanostno poročilo Pavla Radića z nastopno brzoljavko: «Gospodu Pavlu Radiću, Beograd, Narodna skupščina. Zahvaljujem se za izjavo udanosti mojemu domu, državi in narodu povodom soglasnega in enodušnega sprejetja zakonskega predloga o narodnem priznanju mojemu blagopokojnemu roditelju, Aleksanderu.»

+ Blamaža radićevskih in klerikalnih poslancev v Narodni skupščini. — «Riječ» prinaša na uvodnem mestu poseben dopis iz Beograda, v katerem podrobneje opisuje nezgode in blamaže posameznih radićevskih kričačev na sobotni seji. Pri «obstruiranju» so se najbolj izkazali znani rjovečji lev doktor Žanić, o katerem pravijo sami radićevci, da je «šašav» (šepav v možganih), nadalje dr. Kraljač, ki navzlic svoji buržujskimi neumorno propagira «seljaško» demokracijo ter dr. Šuperina iz Siska, ki ga je po zadnjem SDS-zboru začela mučiti fikсна ideja «orjunaških» in «batinaških» strahot. «Riječ» ugotavlja, da se sedaj pravilno vidi, kako globoko je bila premissljena argumentacija samostojnih demokratov pri verifikacijskem postopku, da ni treba radićevcev pometati iz parlamenta, da se odpor napram parlamentu in napram državi ne prenese med narod; marveč da je mnogo umestneje, ako se jim omogoči prilika, da se na področju pozitivnega dela sami blamirajo in spoznajo grehe svoje demagogije. Dostavljamo, da so se tudi nekateri klerikalni tigri v soboto temeljito blamirali. Pri «obstruiranju» so popolne zakesnili sejo in tako niso več prišli na vrsto kot govorniki, dasi so bili prijavljeni in je Narodna skupščina nanje čakala celih 20 minut. Ko so končno prihrumeli v skupščino in zahtevali besedo, so padali nanje silno karakteristični vzkliki. «Spali ste, gospodje ... Hodžar je po-

podne bil natreskan ... ah, Zebot je spet kvartopiril «ferbi» in «fršiferer!» In Zebot je bil luj in rdeč kakor piran, Hodžar pa je previdno molčal. Tako razbiramo iz «Politike», ki je prav priljazno naklonjena celotni opoziciji.

Celjski občinski svet

Je imel v petek, 19. t. m., svojo redno sejo. V občinski zvezi so bili sprejeti: Roza Bezenšek, Marko Zerjav, Martin Vrečko, Anton Otorepec, Josip Potokar, Marija Šoster in Otca Križan. Prošnja društva javnih nameštencev za znižanje cen za parno kopalnico in kopanje v Savinji, se je odklonila, ker so cene itak nizke ter je parno kopalnišče močno pisavno. Glede najemnin v hišah, ki so last mestne občine, se je pooblastil finančno gospodarski odsek, naj jih določi posameznim strankam v smislu novega stanovanjskega zakona. V spornih slučajih bo o najemninah sklepal občinski svet. Prošnja ribarskega društva za odpis najemnine za leto 1925. se je ugodilo radi važnosti društvenega dela in z ozirom na težko škodo, ki jo je utrpelo društvo na svojih napravah vsled zadnjega neurja. Škoda na vališih znaša namreč preko 50.000 Din. Na novozgrajenem cvetličnjaku pri Grofiji se napravi žična mreža za steklena okna. Konjerejskemu društvu za mariborsko oblast je dovoljena podpora 250 Din z željo, da bi se premiranje konj vršilo letos v Celju. Glasbeni Matici se povrno stroški za električno napeljava v stanovanje ravnatelja. Mestnemu gledališču so za leto 1925. dovoljeni trije sežnji žaganih bukovih drv za kurjavo. Dramatičnemu društvu se odpiše stroški za izredno izdatke ob uprizaritvi «Veronike Deseniške» v svrhu nabave kulis in drugih potrebščin, ki ostanejo jo last mesta. Odpiše se istotako vsi izdatki gledališča za preuredbo električne instalacije na odru. Sprejet je bil predlog za asanacijo plinarne, da se cena plinu določi za privatnike na 4.50 Din, za industrijo pa na 8 Din. Plinarna bo obratovala še nadalje, ob koncu leta pa se bo na podlagi teh novih cen plina sklepało o nadaljnem njenem obstoju, ki bo brzokone zagotovljen. Odsek za tujski promet je predlagal prošnjo na velikega župana za podaljšanje policijske ure v Celju in sicer v gostinah do 24. in v kavarnah do 1. ponoči, kakor je to določeno v Mariboru in tudi v onih kopalniških, za katere je Celje izhodišče. Za plavajoči mostiček pri moškem kopalnišču v Savinji so nabavi nova kokosova preproga. Prebivalcem «Otoka» se dovoli začasno do preklica kopanje na levem bregu Savinje pod pogojem, da si nabavijo sezonske rodbinske karte za kopalnišče po 150 Din za rodbino.

Na predlog obč. svetnika Lesničarja se je občinski svet soglasno izrekel za to, da pripelje mesto Celje k stroškom za vzdrževanje stanovanjskega sodišča, ki ima svojo sežev v Celju za celi srez, je odgovarjajoč kvoto, ki bi mogla znašati največ 30 odst. O tem se obvestita predsednik stanovanjskega sodišča in veliki župan mariborske občine. Obč. svet. Sirec je stavl samostojen predlog, naj mestni magistrat nujno ukrene vse potrebno, da se z ozirom na nizke cene živini cene mesa pravilno regulirajo in primerno znižajo. Pri mestni klavnici je zadnja povodenj odnesla betonski zid, ki ga je treba nanovo zgraditi. Delo se je oddalo najnižjemu ponudniku, podjetniku Neradu. Ker prinašajo kmetje v zadnjem času vedno več mleka na trg, se bo nabavilo nekaj novih stolic za prodajanje mleka. Živahna debata se je razvila radi zgradbe gospodarskega poslojpa na Ljubljanski cesti, ki pač v tej obliki in izvedbi, kakor ga je dovolila stavbna komisija ne spada v ta del mesta.

Sprejem novicev v finančno kontrolo

V finančni kontroli je popolniti večje število pripravniških mest zvančnikov. Prošnje, ki morajo biti svojerodno spisane in kolekovane s kolkom za 5 Din, je naslovljati na oblastni inšpektorat finančne kontrole v Ljubljani, Stari trg 34.

Prošnjam je priložiti: 1.) rojstni in krstni list, 2.) domovnica, 3.) navrstveno spričevalo (najnovejšega datuma) z navedbo, da je neoznejen ali vdovec brez otrok, 4.) šolsko spričevalo, 5.) vojaško knjižico — pri nedoletnih očetov ali varuhov dovolilo, 6.) izpričevalo državnega zdravnika.

Priloge morajo biti po predpisih kolekovane, dočim so originalne vojaške listine koleka proste.

Za zvančnike finančne kontrole se sprejemajo kandidati, ki so dovršili najmanj dva razreda srednje ali njej enake šole. V slučaju pomanjkanja prisošev s predpisano šolsko izobrazbo se sprejemajo tudi kandidati, ki so dovršili najmanj 4 razredno osnovno šolo.

Začetna plača zvančnikov, ki so kasaransirani znaša mesečno 1215 Din oni, ki niso nastanjeni v kasarnah prejemaajo še 756 Din letne stanarine, poleg tega vsi službeno obkole, perilo in čevlje.

Nadaljna pojasnila se dobe pri srezkih upravnih in oddelkih finančne kontrole. Prisošci mlajši nego 18, ali starjši kakor 35 let se ne sprejemajo.

Vreme

Dunajska vremenska napoved za torek. Večinoma oblačno, hladno in deževno.

Izjava

Na mnogobrevilna vprašanja naših cenj. obiskovalcev, zakaž da nimamo tudi film «Tih-Minh» z Biscotom, odgovarjamo tem potom, da imamo v seziji 1924/25 izključno pravico predvajanja samo novih velikih Gaumont-filmov, dočim je film «Tih-Minh» izdelan meseca marca leta 1916.

Elitni Kino Matica (vodilni kino v Ljubljani)

Nova carinska tarifa

20. jun. je stopila v veljavo nova uvozna in izvozna carinska tarifa. Uvozna tarifa ima dve vrsti postavk: maksimalne in minimalne. Prve veljajo za uvoz iz držav, ki z nami nimajo trgovske pogodbe, minimalne pa za pogodben države. S posebnimi dogovori pa se smejo znizati tudi minimalne postavke kot uvozne tarife, kakor tudi postavke izvozne tarife. Postavke veljajo v zlatu valutji. Ažjo dolžna finančni minister ter znaša po naredbi od 20. junija 1100 odstotkov, t. j. 100 Din v zlatu = 1200 Din v novčanih.

Carina se plačuje ali po bruto, ali po neto ali po lastni težini robe. Po bruto težini tokrat, kadar postavka ni večja od 10 Din za 100 kg. po lastni težini ako je roba brez embalaže, v vseh drugih slučajih po neto težini.

Med predmeti, ki so oproščeni carine, je selitveno blago tujih podanih naše narodnosti, nadalje selitveno blago naših državnih uradnikov v inozemstvu in onih naših državljanov, ki so najmanj 2 leti prebivali v inozemstvu, končno selitveno blago tujih državljanov brez razlike pod pogojem reciprocitete. Prost je tudi uvoz kmetijskih pridelkov in živine, posestev naših državljanov, ki se nahajajo onkraj meje do daljave 15 km. Ostale določbe radi prostega uvoza odn. izvoza so ostale napram dosedanji praksi povčeini neizpremenjene.

Carinska ležarina znaša od vsakih 100 kilogramov uvozne robe na dan 5 p v carinskih stovariščih, 20 in 10 p v carinskih magazinih. Pri izvoznih robi znaša ležarina 1 udn, 2 p.

Dosedanja noševina je odpravljena. Mesto nje se pobira poslov. pristojbina (dajžbina) 1, od proste uvozne roba 5 p na 100 kg (najmanj 20 p), 2. od uvozne roba, ki se carini po bruto 20 p od 100 kilogramov, 3. od ostale uvozne roba po 30 p. Za izvožno roba znaša pristojbina 2 p od 100 kg ali od komada, najmanj pa 5 p. Ako je v zaboju več vrst blaga, ki se različno carini, se zviša pristojbina za vsako vrsto za 10 odstotkov, 25 odstotkov poslovne dajžbine se vsak mesec razdeli med carinske uradnike I., II. in III. kategorije.

Zigovina znaša v bodoče 25 p za vsako plombo, po 10 p za vsak žig ali pečat.

Kaldrimina plačuje se tudi v bodoče po zakonu od 31. dec. 1911, in sicer v zlatu.

Nekateré postavke uvozne tarife.

Pšenica, rž, zдроб 6.50 maks., 5 min. Ječmen, oves 4—3, koruza 3—2.50, druga žita 2—1.50, riž 20—16, slad 14—10. Riž, imporitiran preko naših pristanišč, plača 10 odstotkov manj.

Zelenjava: karfiol, špargelji, artišoke 20—15, zelje, solata, zeleni fižol, redkvice, paprika, špinača 14—10, čebula, česenj 14—10, krompir 8—6, fižol 20—15, grah, leča 25—20.

Sadje: češnje, višnje, marelice, melone 25—20; limone, oranže 25—20.

Kava: surova 80—80, pražena ali mleta 180—180; surrogati kave (cikorija) 80—60; čaj 150—120.

Cvetje sveže 500—400, Hmelj 90—70. Meso sveže (izvzemši od perutnine) 80—60, suho ali prekuhan 200—150; slanina in salo sveže 80—60, prekuhan 140—100; šunke 200—150, klobase, salame 200—150; mast 150—120; ribe sveže 20—15, konzervirane brez oļa 70—50, z oljem 140—100.

Do sklepu min. sveta od 19. junija se do nadaljnjega ne plačuje nobene uvozne carine 1. na vse vrste pšenice, rži

in zdroba, 2. na ječmen in oves, 3. na koružo, 4. na zelje, ohrovit, kolerabo, zelen fižol in grah, špinačo, 5. na čebulo in česenj, 6. na krompir, 7. fižol, grah in lečo, 8. na mast, slanino in salo, 9. na drva 10. na moko vseh vrst, izvzemši rižovo in krompirjevo.

O nadaljnih podrobnostih bomo še poročali.

Dokument radićevske neiskrenosti

Beograjska «Reč» objavlja faksimile daljšega pisma, ki ga je znani radićevski poslanec Mato Jagatić nedavno (7. t. m.) pisal iz Beograda svojemu prijatelju Mato Kovačiču v okolici Siska. Ker pismo tako rekoč odkriva dušo radićevskih poslancev, njihove skrite misli in težnje in razjasnjuje njihovo dvoličnost, ga v nastopnem povzemaemo v slovenskem prevodu:

«Dragi Mato! Pisma, o katerem si mi doma govoril, nisem prejel. Menda to razumeš, pa se v bodoče ravnaj po tem. Situacija je tukaj vrlo mučna — sporazum se zdj pusta fraza, s katero Baja meče pesek v oči. Sodim to po sledočem. Minister za agrarno reformo je te dni podal novinarjem ekspozé o svojem bodočem delu — iz katerega se vidi, kaj radikali nameravajo.

V južni Srbiji, kakor tu nazivajo Macedonijo, se provalja politika, s katero se popolnoma iztrebija tamošnji turški živeli. Četudi se celo početje prikriva z nekakšnim «prostovoljnim izseljevanjem tamošnjega prebivalstva v Turcijo», je vendar stvar očitna, ako se upoštevajo nastopna dejstva.

Vse kar se klanja Alahu, prodaja hišo in letino na polju pol zastoni, če sploh to še gre; zemljo pa ostavlja čisto zastoni. Zelja za Carigradom naj bi jih gonila k temu?! Slika postaja povsem drugačna, ako se dodra, da na njihova mesta pridejo Srbi iz Grčije. Ali razumeš, kaj to znači?!

Minister Simonović je dejal, da bo dovolil prodajo posesti na Hrvatskem, kjer bo privolitev «obojeustranska», toda desetina prodajne vsote gre državi, da bo z njo naseljevala «južne kraje!» Nadalje, da je okrog 15.000 srbskih obitelji iz Madžarske «zazolelo domov» in jih vlada namerava naseliti v Vojvodini.

To je politika Velike Srbije istočasno, ko se vodijo pogajanja za sporazum! Dodaj še k temu zakone, ki so predloženi v poslojpu, tukaj imenovanem parlament, pa boš menda imel pred očmi sliko bodočnosti. In po vsem tem so pri nas ljudje, ki se ogrevajo za sporazum!

Sporazuma ni. Srbi bodo sklepali sporazum, ko bodo k temu prišli; zdaj še ne. In kadar pride ta trenutek, ne bo volje zanj, temveč «muss».

Nimaš pojma, kako je tukaj vse zadržto z velikosrbdstvom. Mi prečani smo v njihovih očeh navadno robovje, kateremu so oni prinesli svobodo. A ker so za nas prešli kri, naj prinese svo bodo plačamo z vsem, kar imamo! To je današnja politika ne samo med višimi, temveč tudi v narodu. Nihte tu ne upoštevata, da ta država vobče ne bi obstajala, ako bi prečani rekli «lahko noč za vedno». Napojeni s šovinizmom oni vobče ne vidijo obojeznosti prebivalstva, bližnjih sosedov in svoje nizke kulture. Njim je pred očmi momentanost, s katero se hranijo — na bodočnost ne mislijo.

Grabi se, kolikor se le more, drug preko drugega se žuri, da popade vsaj del — tu se neha pojim države. Država

Naši kraji in ljudje

Proslava 50letnice II. mestne deške osnovne šole v Ljubljani

V soboto in nedeljo je II. mestna deška osnovna šola v Ljubljani na Cozovi cesti slovesno proslavila 50letnico svojega obstoja.

V soboto zvečer se je zbrala pred okrašenim in razsvetljenim šolskim mladina s priznanimi lampijonki, pevsko društvo Krakovo-Trnovo in pevski odtok Naprednega gospodarskega društva za dvorski okraj sta zapela pred šolo več pesmi, salezijanska godba z Rakovnika je zaigrala nekaj skladb, nato pa se je med špalirjem mnogoštevilnega občinstva šolska mladina uredila v spreved, ki je krenil z godbo na čelu po ulicah Krakova in Trnovega.

V nedeljo pred 9. dopoldne se je šolska mladina zbrala pred šolo ter odlokarakala z rakovniško godbo v trnovsko cerkev k maši, pri kateri so peli šolski otroci s spremljevanjem orkestra.

Po maši se je vršila v okusno okrašeni telovadnici slavnost, ki so se je udeležili tudi mnogi zastopniki oblasti, starši, prijatelji mladine, nekdanji učenci in učitelji na II. mestni deški osnovni šoli. Slavnostjo so prisostvovali šef prosvetnega oddelka pokrajinske uprave dr. Pavel Pestotnik, predsednik ljubljanskega gerentskega sveta dr. Dinko Puc, gerent Ant. Likozar, ga. Franja dr. Tavčarjeva, okr. glavar dr. Karlin, šol. nadzornik Gaberšček, šol. ravnatelj Jeglič in Levec, mag. nadsvetnik Ovcakar ter drugi odlični zastopniki šolskih oblasti.

Slavnost je otvoril šolski upravitelj Janko Polak, ki je v svojem govoru naglašal, da proslava ni toliko namenjena 50letnemu obstoju šolskega poslopa, pač pa pred vsem 50letnemu prosvetnemu delu v njem. II. mestna deška osn. šola v Ljubljani je bila v prvih letih svojega obstoja zbirališče odseka mladine iz vseh krajev Slovenije ter je izšlo iz nje mnogo mož, ki so z delom za javni blagor povračali v občini meri, kar jim je svoječasno nudila ta šola. Tekom njenega 50letnega obstoja je nad 150 učiteljev vzgojilo na tej šoli nad 27.000 šolskih otrok in je brez dvoma, da je njen prosvetni vpliv bil velikega pomena za slovenski narod. Govornik se je koncem svojega govora zahvalil vsem, ki so pripomogli, da se je mogla proslava 50letnice izvršiti dostojno. Pred vsem se je zahvalil za podporo ljubljanskemu gerentskemu svetu, raznim naprednim kulturnim društvom, zlasti pa narodnim damam z go. dr. Tavčarjevo na čelu, ki so prevzele pokostitve šolske mladine ter navabile tudi nove trakovce za šolsko zastavo. Nato je nagovoril go. dr. Tavčarjevo, naj pripne šolski zastavi nove trakovce.

Ga. dr. Tavčarjeva je pristopila k zastavi in ji pripelala tri nove trakovce v državnih, slovenskih in mestnih barvah. Ga. dr. Tavčarjeva je pri tem izpregovorila naslednje lepe besede: »Čestita zastava! Petdeset let se je pod teboj zbirala slovenska mladina. Veliko slavnih dni si doživela, toda danes, ko pripenjamo na te naš državni trak, mislim, da je eden najlepših dni. Zastava, pod teboj se naj zbirajo tudi v bodoče naša mladina v svobodni domovini, a vi otroci, glejte, da boste vredni sinovi naše Jugoslavije, da boste vredni kralja Aleksandra! Med slava-klici kralju Aleksandru je ga. dr. Tavčarjeva poljubila državno trobojnico na zastavi.

Nato so sledile na okusno prirejenem odru razne deklamacije, pevske točke in dramatični prizori. Trije učenci I. razreda so deklamirali »Junaka« M. Grošljeve, učenec V. razreda je deklamiral V. Vodnikovo »Mojim rojakom«.

učenec VI. razreda je z zanosom deklamiral E. Ganglovo »Slovensko zemljo«, med posameznimi točkami pa je zbor učenec pod vodstvom učitelja g. Trošta dovršeno odpel pesmi »Slovenec sem«, »Slovenec, Srb, Hrvat« in pesmico »Prav vesel iz šole grem«, zadnje po napevu »Regiment po cesti gra«. Končno je sledil A. Potočnikov igrakoz »Matevžev stric pripoveduje«. Matevžev stric, režiser Narodnega gledališča g. Lipah kot star slovenski očalec, je v lepo zasnovanem razgovoru z dečki očrtal življenje stare Ljubljane, zlasti pa zgodovino Krakova in Trnovega. Vse točke je občinstvo sprejelo z živahnim odobravanjem. Ob zaključku je vsa šolska mladina zapela himno »Bože pravde«, ki so jo vsi navzoči poslušali stojé.

Popoldne se je vršila v Hribarjevem gaju veselica, na kateri je bila šolska mladina pogoščena. Svirala je rakovniška godba ob veselem rajuju otrok, pri večerni zabavi za odrasle pa sta svirala tamburaški zbor Naprednega pol. in gospodarskega društva za dvorski okraj in ad hoc sestavljena godba na pihala ter je prepeval zbor pevskega društva Krakovo-Trnovo, ki je žel mnogo odobravanja.

Proslava 50letnice šole na Grabnu se je izvršila na najbistvoješi način. Povodom proslave je odbor za proslavo izdal letno poročilo, ki ga je sestavil učiteljski zbor in ki podaja lep pregled 50letnega prosvetnega dela te šole.

Jadranska razstava v Splitu in Šibeniku

Dalmacija bo doživela letos takoj po otvoritvi liške železnice (dne 29. julija) dogodek, ki obeta postati velike važnosti za njen napredek v bodočnosti: Jadransko razstavo v Splitu in Šibeniku. Razstava se nikakor noče meriti s sejni in velesejmi v Zagrebu, Ljubljani in drugih krajih naše domovine. Pokazati hoče domačinom in tujcem specifično bogastvo Dalmacije, njene produkte v poljedelski stroki, v industriji in drugih panogah. Razstavo prireja Jadranska Straža, financirata jo Trgovska zbornica in Udruženje trgovcev Srednje Dalmacije s pomočjo nekaterih večjih dalmatinskih mest, katerim stoji na čelu splitska mestna občina.

Jadranska razstava bo nudila posetniku poleg retrospektivnega zgodovinskega pogleda na Primorje in njegove znamenitosti posebno pregled čez kmetijske pridelke. Razstavljena bodo vsakovrstna vina, južno sadje, oljčno olje, kavrinstvo, volna, svila, tobak, med, sir; potem industrijski izdelki, mlo, sveče, pleteno pohištvo, testenine, konserverirane ribe, cement; produkti kovinarske industrije, predmeti, ki so v zvezi z brodarstvom in morjeplovbo, rude in kovine; marmor, kamen, premog, bauxit, asphalt, lignit, cijanami, izdelki umetne obrti: filigranska dela, vezene, preproge, čipke, izdelki iz lesa in različnih kovin. Poseben oddelek bo razkazoval dalmatinsko pokrajino in morje, kopalnišča in letovišča, mineralne vode, naravne lepote dežele, hotele in druge naprave, Alpinistika, sport, municipalno delo — vse to bo sistematično in nazorno prikazano. Poleg tega bo v zase zaključenem prostoru razstava dalmatinskih upodabljalnih in slovničnih umetnikov, na kateri bo videti dela Meštrovića, Medovića, Rendića, Vidovića, Murata, Uvodića, Meneghela-Dinčića, Studina, Tartaglie in drugih. Ta oddelek bo nudil tudi pregled razvoja dalmatinske književnosti z različnimi knjižnimi edicijami. Tako bo poleg gospodarske Dalmacije zastopana tudi duševna stran dežele.

Glavna razstava bo v Splitu, v Šibe-

niku bodo razstavljena samo vina. Mešta Split, Šibenik, Rab, Kraljevica, Trogir, Hvar, Korčula. Durbrovnik i. dr. razstavijo veliko zbirko fotografij in slik, ki prikazujejo njihove naravne lepote. Razstava pa ne bo samo revija dalmatinskih znamenitosti, ampak tudi torišče gospodarskega tekmovanja. Poseben odbor bo delil priznanje, diplome in svetilnice (zlate, srebrne in bronaste.)

Kakor rečeno je cilj Jadranske razstave v Splitu pokazati, kaj ima Dalmacija in česa ji manjka. Na razstavi bo našel vsakdo svoje: trgovci in turisti, domačin in tujec. Prvi bo videl, kaj mu nudi Dalmacija sedaj, ko je zvezana z zalednjem posredstvom liške železnice, drugi si bo lahko izbral kraj, ki se mu bo zdel prikljujiv za odmor in počitek na Jadranu. Razstava bo trajala mesec dni, do 25. avgusta in jo bo otvoril po dosedanjih dispozicijah minister doktor Grisogono, dalmatinski rojak in poslanec demokratske stranke.

O priliki Jadranske razstave se pripravlja Split tudi na svečanost posebnih vrste, na odkritje spomenika prvemu splitskemu pesniku Marku Maruliću (1450. do 1524.). Priprave za odkritje spomenika so že gotove. Spomenik bo stal na trgu 9. novembra 1882. t. i. dan, ko je splitska občina prišla iz italijanskih rok v posest domačinov-Jugoslovenov) ter je delo našega kiparja Ivana Meštrovića.

SRAJCE

barvasté à 2 ovratnika Din 85—
barvasté à 2 ovratnika Din 110—
bele pique prsa Din 95—
Panama češke Din 95—105—
Hlače gradl Din 45—
Tetra hlače Din 60—
Krasna izbira! Dobro blago!
P. MAGDIĆ, Ljubljana.

Mariborska nedelja

Maribor, 22. jun. Za spremembo enkrat malo bolj navadna. Neopaženo je prešla iz sobotnega večera. V Narodnem domu se je raztegnilo sobotno zborovanje demokratskih delegatov z dežele do dveh zjutraj, ko je bila šele zaključena razvnetna debata. Na sodišču pa so v porotni dvorani kar celo noč razpravljali do sedmih zjutraj o umoru previzitkarja Puntigama. Nedeljsko dopoldne so vrvele po ulicah bele devojke s cveticami za Rdeči križ. Ložekji so promenirali z liliijami in brez njih. Na trgu so se prestérno smejele rdeče črešnje in dolgi vrstni kmetijskih voz. Za dva dinarja so ti njih nasuli cel liter.

Kdor je bil podjetnejši, je šel v gorice in se navžil sočnega sadja kar na dreviu. Tam je vedno pestro življenje, včasí še preveč. Tako so popoldne pripeljali v bolnico 11letnega fantka iz Zrkovc, ki je hotel obrati najlepše črešnje, pa je zdrlnik z drevesa in si zlomil levo nogo.

Primorci iz »Jadrana« so se odpravili prav na mejo k Sv. Jurju ob Pesnici in tam na solnčnem hribočku prepevali, da so jih poslušali še z onkraj meje.

Mariborska elita, zdravniki, advokati, profesorji, oficirji in industrijalci pa so popoldne pokazali svoje lovške zmožnosti pri strelnih vajah, ki jih je z neumornim trudom kapetana Zvončka priredila mariborska podružnica Slov. lovškega društva na vojaškem strelišču. — Tudi Nemci so prišli ter vsi skupaj prav marljivo, nekateri boljše, drugi slabše merili z malokaliberskimi puškami na lončene golobe. Še srednješolska mladina je poskušala svojo srečo. Počastili so strele z svojim prihodom tudi honoracijarji: veliki župan dr. Pirkmajer, podžupan Maribora dr. Lipold, podpolkovnik Prica itd. Sploh se Lovsko društvo pod predsedstvom primarija dr. Robiča prav pridno giblje. Trud delavcev v Lovskem društvu bo letos obilno

! Radio-film! Radio-ženitba?

»Hvaležni smo za nastop čeških umetnic iz tujine, če so tako kvalificirane kakor gospa Zikova. Praškemu občinstvu ta umetnica ni nov pojav. Čulo jo je že večkrat in ima dobro v spominu njen zvočni, zdravi, krasno izravnan in kultivirani sopran. Louisa je ge Zikovi bližja nego Vendulka iz Hubičke. Pri Louise sem osobito opazil, da ga Zikova pravilno razumeva občute in celi karakter postave in da zna Louisa tudi do sledno temu pojmovanju peti in igrati. V Hubički je zažarel lesk njenega glasu in razpeval se je v vsej svoji zvočni krasoti osobito v lirčnih partijah. — Uspeh ge Zikove oha večera je bil za njo v vsakem oziru pobjuda. — Gledališki kritik »Narodne Politike« podčrtava, da je bil nastop ge Zikove jako srečen »Umetniški način uporabe glasu ki ima izvrstno kvalitete, se pri tej pevki združuje z muzikalnostjo in temperamentnostjo, ki mu dajejo na eni strani trdno osnovo, na drugi strani pa prožnost in paristi relief. Nadaljnih nastopov ge Zikove z radostjo pričakujemo. — Uprava Nar. divadla je povabila go Zikovo š, da poje našlostno vlogi v Tosci in Aidi, izgleda, da bo velenadarjena pevka, katere ljubljanska publika ne more pozabiti, kmalu zavzela častno mesto na največji slovenski operi.

Darujmo za sokolski Tabor!

poplačan, ker se je baje divjačina prav temeljito zaredila.
Zvečer pa smo v razprodanem gledališču gledali lepo Tosco, poslušali njen zvonki glas in prekipelavi navdušenja za gosta Šimenca.
Maribor živi, naj žive tudi Mariborčani!

„Radioklub Ljubljana“

Snoči se je vršil v restavracijskih prostorih »Zvezde« ustanovni občni zbor »Radiokluba Ljubljana». Razmema dobro obiskano zborovanje je otvoril predsednik pripravljalnega odbora g. Slichta, ki je pozdravil vse navzočé, zahvaljujoč se obenem za udeležbo. Omenjal je, da je »Radiokluba« ustanovitev velike, močne organizacije na polju radiotehnike in s pomočjo te epohalne pridobitve moderne tehnike izobraževanje najširših slojev prebivalstva.

Prečitana so bila nato 15 točk obsegajoča društvena pravila. Društvo se imenuje »Radioklub Ljubljana«, sedež je v Ljubljani, namen kluba pa je širiti zanimanje za radiotehniko in njeno vedo. Reden član kluba lahko postane vsak, ki je dopolnil 18. leto. Odbor sestoji iz predsednika, podpredsednika, dveh tajnikov, blagajnika in 12 odborikov. Občni zbor se vrši vsako leto, odborovalna funkcija pravica pa traja dve leti.

Občni zbor je pravila, potrjena tudi ob oblastne uprave, soglasno sprejel.

Za tem so se vršile volitve prvega odbora. Izvoljeni so bili sledeči gg.: predsednik inž. Milan Vidmar, podpredsednik inž. Mario Osana, I. tajnik Fran Slichta, II. tajnik Listovšek, blagajnik nadsvetnik Vrbnjak, revizorja prof. Nardin in ravnatelj Alojzij Höfler, gospodar Albert Stine; odborniki: inž. Čopič, trgovec Josip Kregar, prof. Cadež, Markl, ravnatelj Krofta, trgovec Bar i. g. Povše. Upravni svet tvorijo gg.: Josip Skalar, Lenard in prof. Cadež, tehnično vodstvo pa sestoji iz inž. Čopića, inž. Osane, g. Eržena in g. Kranjca.

Po volitvah so se razmotrivala razna aktualna vprašanja in se določila članarina. Vpisnina v »Radioklub« znaša 10 Din, članarina 10 Din mesečno, za dijake 2 Din.

Usled brezhibnega teka

prihranite 30% na času, ako se Vaši dopisi tipkajo na

Erika ali pa Ideal

pisalnem stroju.
The Rex Co., Ljubljana.

Porote

Maribor, 22. junija.

Nepojasnjén umor

Jožef in Barbara Benko sta bila v predzadnjem porotnem zaslišanju dne 13. decembra 1924. obsojena, da sta dogovorno umorila Franca Puntigama iz Lahoncev pri Ormožu. Jožef Benko je bil obsojen na smrt na vešalih, Barbara Benko pa, ki v času izvršenega umora še ni bila stara 20 let, na 12 let težke ječe. Soobtoženi Franc Obrhan je bil oproščen.

Zoper to sodbo se je pritožila samo Barbara Benko po svojem zagovorniku. Njeno pritožbo je stol sedemorice v Zagrebu vrnil, v zmislu določil §§ 290 in 346 k. pr. r. pa je razveljavil sodbo glede obeh obsojencev, češ, »da je v sodbi ugotovljen le dogovor in medsebojno podpiranje Jožefa in Barbare Benko, ni pa povedano, da sta oba obtožena lotila Franca Puntigama neposredno ob izvršitvi umora.

K sobotni razpravi je bilo vabljenih nad 60 prič in je trajala zato razprava v soboto od 8. zjutraj ves dan in celo noč do 7. zjutraj v nedeljo, z enournim odmorom v soboto med 13. in 19. uro. Mestoma je bila razprava zelo burna; prišlo je do ostrih nastopov med zagovornikoma na eni in predsednikom razprave, zastopnikom državnega pravništva in zasebnega udeleženca na drugi strani. Predsednik je po ponovnih brezuspešnih opominih kaznoval oba zagovornika z ukorom. Trdilo se je med zaslišanjem prič celo, da je bilo več prič med opoldanskim odmorom v pisarni enega gg. zagovornikov in v dveh slučajih je predlagal tudi zastopnik državnega pravništva, naj sestavi sodišče o izjavah prič zapisnik in dve priči zapre. Prvemu predlogu je sodišče ugodilo, drugemu ne.

Kakor pri prejšnjih sta obtožena tudi na današnji razpravi tajila ter valila krivdo na Franca Obrhna, ki je bil, kakor že navedeno, oproščen.

Porotniki so tokrat zanimali vprašanja o oddaljeni sokrivdi Barbare Benko, nakar je bil Jožef Benko oproščen umora in obsojen zgolj radi prestopka o posesti in nočenju orožja na teden dni zopora, Barbara Benko pa je bila obsojena na 5 let ječe.

Odprto je torej ostalo po tem porotniškem izreku vprašanje, kdo je umoril Puntigama.

Nepoboljšljiv tat

L. 1893. v Plancici rojeni delavec Karel Pristavnik, ki je brez stalnega bivališča, je star nepoboljšljiv tat, ki je bil že večkrat kaznovan. Danes se je moral pred porotnim sodiščem zagovarjati, da je lani avgusta meseca ukradel gostilničarju Huguonu Vallandu v Ločah več nariznih prtov, cigare in tobaka, pokrov za šivalni stroj ter kolo. Gostilničarji Alojziji Kračun je isto-tako ukradel nekaj prtov, več vilic in nožev. V družbi svojega tatinskega tovariša Ivana Vrečarja je izvršil večje tatvine v Dobbi vasi, v Brežem vrhu, v Prevaljah pri Kmetški nabavilni zadrugi, v Kotlah pa je ukradel posestniku Antonu Petriču 90 kg težko svinjo. Dalje časa se je potepal po

Danes neprekljeno zadnji dan!

„V zemlji ognjenih strasti“

Veliki orientalski film z divjimi zvermi v 6. dejanjih

Izven sporeda Patho Journal 13.

LJUBLJANSKI DVOR

Kino Telefon 730.

Predstave: ob delavnikih ob 4, 6, 8, 9. — Ob nedeljah ob 11, 3, 5, 6, 8. in 9. uri.

mariborski oblasti in ne more dokazati, da se je preživil na pošten način. Sedel je že večkrat v zaporih ter svoje tatvine tudi priznava. Največ tatvin je izvršil s svojim tovarišem Ivanom Vrečarjem, ki služi sedaj svojo 18mesečno kazen v mariborski moški kaznilnici. Pristavnik je navedene tatvine izvršil lani ob 1. avgusta dalje, ko so ga izpustili iz mariborske kaznilnice.

Porotniki so vprašanje hudočelnstva tatvine potrdili ter je bil obtožence obsojen na pet let težke ječe.

Uboj

Danes je stal pred porotnim sodiščem Stefan Hozjan, posestnik v Velikih Polanah, ki je bil obtožen uboja in prestopka zakonskega orožja. V noč od 11. na 12. marca 1924. je med 12. in 1. uro slišala v Trnaju posestnica Marija Horvatova, omožena Hozjan, da hođi nekdo okoli hiše. Poklicala je svojega 38letnega sina Stefana Hozjana ter mu rekla, naj gre pogledat, kaj je zunaj. Sin je vstal in odšel ven. Za njim sta odšli na prosto tudi mati in žena. Mati je še videla, kako je sin preskočil domačo ograjo, naenkrat pa je počil strel in začul se je njegov klic: »Mati, mati pomagajte!« Mati in žena sta našli Stefana nedaleč od hiše krvavečega na tleh, spravili sta ga kaskih 40 korakov proti hiši, nato pa jima je v rokah umrl. Njegove edine besede pred smrtjo so bile: »Mati, pomagajte, pošljite po zdravnika, ker bom umrl.« Sodna obdukcija je ugotovila, da mu je bila prestrljena na levi nogi glavna žila in da je umrl vsled izkrvavitve. Na pomoč poklicani sodsedje so ugotovili sledove treh oseb, ki so imele noge zavite v čunje. Marija Hozjanova je tudi ugotovila, da sta ji bila ukradena kokaš in petelin, ki so ga po potem našli pri sosedu. Poizvedbe po krivicah so ostale brezuspešne. Po enem letu pa so orožniki izsledili prave krivce. Bila sta Stefan Hozjan in Jože Krampač, ki bivata skupaj pod isto streho, ter sedaj pobegli Stefan Zalik. Stefan Hozjan in Jože Krampač sta namreč 10. marca 1924. odšla v družbi Stefana Tratnjaka ter več drugih v Potrno v Avstriji, da si nabavijo vžgalice v svrhu razprodaje v Jugoslaviji. Naslednji dan so se vrnili v Lipovce ter popivali v neki tamkajšnji gostilni do noči. Od tod so odšli Krampač, Hozjan in Tratnjak proti domu in se razšli v Beltinski vasi. Tratnjak je odšel proti Lipi, Krampač in Hozjan pa proti Trnaju. Obtožence Hozjan je orožnikom priznal, da je odšel z Jožefom Krampačem, ko sta zapustila Tratnjaka, proti Trnaju, kjer sta se sliša s Stefanom Zalikom. Vsi trije so se dogovorili, da gredo v Trnje kokaši krasat. Pri Janezu Sabočanu je vzel Zalik krilo, ki so ga raztrgali in si ovili noče. Odšli so k hlevu Marije Hozjanove, kjer je Zalik zlezal na podstrežje svinjskega hleva in vzel eno kokašo in petelina. Pri vratih ograje je stal na straži Jože Krampač. Ko se je pojavil na vratih hiše možki v spodnji obleki, so vsi trije skočili preko ograje in začeli bežati. Možki pa jim je bil že za petami. Na poziv »Stoj, kaj delate«, je obtoženec potegnil v strahu, da jih prime zasledovalec, samokres ter ustrelil proti njemu. Možki je zakričal: »Jezus, pomagajte!« Tatovi so pobegnili nato domov. Obtoženec je v svoji izpovedi orožnikom dodal, da ni imel namena ustreliti zasledovalca. Ravnotako je orožnikom izpovedal tudi Jože Krampač. Pozneje pa sta oba pred sodiščem začela tajiti svoje dejanje, češ da so ju orožniki pretepal in si nista upala govoriti drugače, kakor je navedeno. Tudi Zalik je bil aretirani, a je uklenjen pobegnil z orožniške postaje. Zalik je istotako priznal orožnikom svojo krivdo. Dokazano je tudi, da je imel obtoženec pri sebi samokres, ko je šel tiho tapit v Avstrijo in pozneje, ko je šel na tatvino kokaši.

Obtoženec, ki je pred orožniki priznal krivdo, je sedaj pred porotnim sodiščem tajil svoje dejanje ter je trdil, da so ga orožniki prisilili k priznanju s pretepanjem. Da se o tem zaslišijo priče, je bila razprava preložena.

Samo še danes aktualen film

Kapitana Scotta smrtno potovanje na južni tečaj

Kino „Ideal“

CVETKO GOLAR:

VDOVA ROŠLINKA

komedija v treh dejanjih je pravkar izšla.

Cena za broš. izvod Din 25—, za vezan izvod Din 35—, brez poštnine.

Naroča se v knjigarni

TISKOVNE ZADRUGE,

Prešernova ulica šte. 54, nasproti glavne pošte.

ELITNI KINO
Matioa
Telefon 124.
Predstave ob:
1/24., 1/8. in 1/410. urf.

BISCOT
ta n. prekosljivi najboljši francoski komik, lj. bljenec cele Ljubljane igra zopet v Elit. em K nu Matia v velikanskim pustolovnem filmu **BARRABAS**
Sotgralci: Herman, Mathe, Michel, Charpentie Violetter Jyll in srčkana Gaby Bouboule — dobri znanci iz naših dosedaj predvajanih velikih Gaumont filmov. Vsebinska je kakor običajno pri teh Gaumont filmih polna ljubezni, romantike in napezo-zanimivih pustolovnih zapletljajev. Film je posnet v Parizu, Marseille, Nlizi in Cannesu.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji:

Mariborsko gledališče
Torek, 23.: »Tosca«. A. Zadnjič v sezoni.
Gostovanje g. Marija Šimenca.

Gostovanje v mariborski operi. V četrtki in soboto je gostoval v Mariboru v Toski g. Vuškovič, v nedeljo pa g. Šimec, oba priljubljena člana zagrebške opere. Vuškovič je nastopil kot Scarpinja in je gledalce oduševil zlasti s svojo dovršeno igr. Šimec pa je žel burne aplavze kot Cavaradosi. Kako priljubljena sta oba pevca pri mariborski publiki, je dokaz razveseljeno dejstvo, da je bilo gledališče v četrtki in nedeljo razprodano, v soboto pa tudi častno obiskano. O predstavah, pri katerih se je poleg obeh gostov odlikovala tudi ga. Matrovičeva kot Tosca, bomo še poročali.

Mariborska »Tosca« zadnjič v sezoni. Gostovanje g. Marija Šimenca. Danes v torek 23. junija se uprizori zadnjič v tej sezoni Puchnjeva opera »Tosca«. V vlogi slikarja Cavaradosija gostuje zopet tenorist g. Šimec, ki je bil deležen pri svojem zadnjem nastopu v imenovani vlogi splošnega občudovanja.

Javno produkcije gojencev konservatorija Glasbene Maticice v Ljubljani. Koncem šolskega leta 1924/25 se vrše v dvorani Filharmonične družbe javne produkcije gojencev konservatorija Glasbene Maticice v Ljubljani in sicer v sredo 24. četrtek 25., in petek 26. junija. Na teh produkcijah nastopi cela vrsta nadarjenih gojencev Glasbene Maticice iz različnih oddelkov in letnikov konservatorija. Glasbena Maticica odnosno ravnateljstvo konservatorija vabi v prvi vrsti stariše gojencev, pa tudi vse one, ki se zanimajo za razvoj našega konservatorija, da posejijo te produkcije, ki so nekaj javni obračun intenzivnega in sistematičnega delovanja na tem prvem našem glasbenem zavodu. Ravnateljstvo opozarja, da mladina pod 14 letom nima vstopa k javnim produkcijam. Natatnični spored in uro začotka javno v jutrajšnji številki našega lista.

Velik uspeh gospe Zikove v Pragi. Na povabilo praškega Narodnega divadla je prošli teden gostovala gospa Zikova na pozornici prve češke opere. Prva dva večera je nastopila v Charpentierjev Louisi in Smetanovi Hbički. Praški kritiki v izredno laskavih ocenah ugotavljajo sijajen uspeh umetnice. Tako pišejo »Nar. Listy«

Domače vesti

• Naš generalni konzul v Gradcu. S krajevim ukazom je za generalnega konzula v Gradcu imenovan g. Dragomir Kasidola c. doslej tajnik v ministrstvu za zunanje zadeve. Dosedanji generalni konzul v Gradcu g. dr. Budisavljevič je stalno upokojen.

• Japonski poslanik v Beogradu. Japonska vlada je zaprosila v Beogradu za agencijo k imenovanju novega japonskega poslanika na našem dvoru viconta Kintoma Mušakodži. Kralj je podelil agencijo k temu imenovanju.

• Zdravniški kongres v Dubrovniku. V prvi polovici meseca septembra se vrši v Dubrovniku kongres jugoslovenskih zdravnikov. Kakor javlja »Dubrovački list«, so že v teku priprave, da se kongres čim najlepše izvrši.

• Iz Uradnega lista. »Uradni list« ljubljanske in mariborske oblasti objavlja v 58. številki pravilnik, kako je jemati iz obtoke, zamenjavati in uničevati kolke in taksne papirje ter pravilnik za potujočo učiteljsko zavoda za socialno-higijensko zaščito dece v Ljubljani.

• Promocija. Na dunajski univerzi bo danes g. Janko Hafner, sin notarja Hafnerja, promoviran za doktorja vsega zdravilstva. Čestitamo!

• Himen. V Ljubljani se je poročil dne 15. t. m. g. Mirko Hafner z gđ. Zoro Jeržetovo. Mlademu paru iskreno čestitamo!

• Smrtna kosa. Včeraj je umrl v Ljubljani majordragotin Gabršček. Pogreb se vrši jutri v sredo ob 3. popoldne v ljubljanske garnizonske bolnice na pokopališču pri Sv. Kristofu, N. v p. m. — V Nagyatudu je je 17. t. m. umrl g. Ivan Burics, soprojce g. Kristine Burics roj. Szantner, N. v p. m.

• Izpremembe v državni službi. Računski svetnik pri računovodstvu delegacije ministrstva financ v Ljubljani Fran Selan je imenovan za računovodjo v 3. skupini II. kategorije pri inspektorju ministrstva za narodno zdravje v Ljubljani z osnovno plačo 6. stopnje. Z odlokom ministra pravde je Srečko Grmovšek imenovan za pravnega praktikanta. Vpokojeni so pri direkciji državnih železnic v Ljubljani: Fran Domiter Blaž Klempuš, Henrik Marhart, Ivan Kolar in Marko Goropevec — vsi uradniki I. skupine III. kategorije. — V poštni službi sta premeščenih uradniki: Marija Globočnikova iz Trbovelj v Maribor 1 in Terezija Žnidaršičeva iz Planine pri Raketu v Ljubljano I. — obe po službeni potrebi.

• Proslava 1000 letnice hrvatskega kraljevstva. V nedeljo se je vršila v Zagrebu velika procesija v sverhu proslave 1000letnice hrvatskega kraljevstva. Procesije se je udeležila velika množica vernikov, v imenu oblasti pa so se je udeležili veliki župan dr. Zuecon, general Uzun-Mirkovič, mestni župan dr. Heinzl ter razni drugi predstavniki vojaških in civilnih oblasti. Med govorniki nadškofa dr. Bauerja o pomenu 1000letnice je došlo med občinstvom do male panike, v kateri je bilo več ljudi, zlasti ženi in otrok, lažje poškodovanih. Nekateri trdijo, da je panika nastala zato, ker se je onesvestila neka ženska, narkar je kriknila, ljudje pa so pričeli klicati: »Bežite«, misleč napraviti na ta način prostor, da bi iz gnječe lahko odnesli onesvestečo žensko.

• Carinska ekspozitura na Bledu. Po odredbi finančnega ministra bo na Bledu za časa kopalne sezone poslovala carinska ekspozitura, ki bo carinila blago iz inozemstva došlih gostov.

• Zdravniški delegati Zveze narodov v Zagrebu. V nedeljo je došlo v Zagreb 15 inozemskih zdravnikov, ki so člani Zveze narodov in ki si ogledujejo v naši državi zdravstvene in higijenske ustanove. V Zagrebu ostanejo delegati Zveze narodov do 3. julija ter si bodo do tega časa ogledali vse zdravstvene ustanove v Hrvatski. Člani delegacije so: dr. Anisset s soprogo, dr. Prathernom (Francija); prof. Abel in dr. Prezmimus (Nemčija); dr. Denkine (Bolgarska); dr. Follemann (Belgija); dr. Boester (Poljska); dr. Oblatka s soprogo (Palestina); dr. Stepanov (Rusija); dr. Razetti (Italija); dr. Zaphirelli s soprogo (Grška); dr. Greenwood (Anglija); dr. Donhofer s soprogo (Madžarska); dr. Frick s soprogo (Amerika). V nedeljo so posestili v Zagrebu inspektorja ministrstva narodnega zdravja, velikega župana in mestnega župana, nato pa so si ogledali nekatere zavode.

• Nova meščanska šola v mariborski oblasti. Ministrstvo prosvete je sporočilo mariborskemu velikemu županu, da dovoljuje otvoritev nove meščanske šole v Slovenski Bistrici za dečke in deklice s pričetkom prihodnjega šolskega leta 1925/26. Letos bo otvorjen prvi razred. Šola bo nastanjena v pritličju bivše šulterajnske ljudske šole.

• Prenos prosvetnih poslov v Medjimurju na poverjenika v Čakovcu. »Službene Novine« od 20. t. m. so objavile naredbo prosvetnega ministra s katero se posli glede srednjih, meščanskih, strokovnih, osnovnih in drugih šol v Medjimurju prenesejo iz pristojnosti mariborskega velikega župana v pristojnost poverjenika za Medjimurje v Čakovcu.

• Nova bolnica v Kninu. Ministrstvo za narodno zdravje je dovolilo kredit v znesku 3.381.700 Din za zgradbo sreznke bolnice. Z gradbenimi deli se prične že prihodnji mesec.

• Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani razpisuje ravnateljsko službo v kategoriji A III. položaj s prejemki, ki jih določa službeni pravilnik nameščencev osrednjega urada za zavarovanje delavcev. Prednost imajo prostolci, ki službujejo pri institucijah za zavarovanje delavcev in za tem oni, ki so že službovali pri takih institucijah. Prošnje so kolka proste. Vložiti jih je do 15. julija pri omenjenem uradu v Ljubljani, Turjaški trg 4.

• Izpit prosilcev za koncesijo zidarskega ali tesarskega mojstra. Rok za izpraševanje prosilcev za koncesijo zidarskega, tesarskega, kamenosekškega in vodnjakarskega mojstra je razpisani na dan 13. julija 1925. za pisni izpit. Rok za ustni izpit se na-

znani vsakemu prosilcu posebej pri pisnem izpitu. Prošnje za priprave k izpitu naj se vložijo najkasneje do dne 30. junija pri izpraševalni komisiji za zidarske mojstre v Ljubljani, Turjaški trg 1. Pri tej komisiji je treba obenem plačati izpitno takso.

• Higijenska razstava v Cerkljah na Dolenjskem. V dnevi od 26. do 30. junija se vrši v Cerkljah na Dolenjskem higijenska razstava, ki jo priredi Higijenski zavod v Ljubljani v dvorani tamkajšnjega Katoliškega doma. Vrše se tudi predavanja iz zdravstva, ki jih bodo predavatelj pojasnjevali s filmi. Predavali bodo šei zavoda dr. Ivo Pirč, višji okrajni zdravnik dr. Gerlovič in okr. desinfektor. Vstop je brezplačen tako na razstavo, kakor tudi k predavanjem.

• Otepševalno društvo v Rožni dolini priredi v nedeljo dne 5. julija proslavo petindvajsetletnice društvenega obstoja. Na predvečer, v soboto, bo razsvetljava, mirozov in bakljada po vasi ter kres na čast sv. Cirila in Metoda. V nedeljo: budnica viške godbe po vasi, ob osmih maša na Rožniku, ob devetih koncert viške godbe na Strelišču, kjer bo popoldne ljudska veselica kot 6. rožnodolski sejem.

• Gasilno društvo na Krki se zahvaljuje Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani za nakazani znesek 200 Din, ki ga je zavarovalnica podelila društvu kot nagrado, ker se je gasilcem posrečilo omejiti požar, ki je meseca aprila izbruhnil v vasi Gmajni in bi napravil ogromno škodo, če bi ne došla takoj na lice mesta požarna bramba. — Gasilno društvo na Krki.

• Poštni hranilnica. Prejeli smo: Svoj čas je obstojala zelo praktična uredba, da je mogel vsak, kdor je imel vlogo pri Poštni hranilnici, vsak dan pri vsakem poštneem uradu dvigniti določeno majhno svoto (20 kron), kar je posebno na potovanjih prav prišlo. Meročajne kroge prosimo, naj enostavno prepišejo stari pravilnik in določijo na pr. svoto 100 Din. Proti zlorabi se lahko na knjižnici uvede fotografija. Tudi bi kazalo uvesti možnost za štedenje najmanjših zneskov (1 Din). Toda vse postopek bi moral biti preprost, ne pa po birokratskem načelu: Čemu enostavno, ko pa je komplikiranost možna in tako mična!

• Na naslov poštne direkcije in finančne uprave v Ljubljani, smo prejeli: Ker državni uradi ne sprejemajo papirnatega drobiža niti do 100 Din, bi želeli pojasniti, kam in kako naj odpravljamo ta papirnat denar, ki ga je na deželi in v takem izobilju, da je zlasti v trgovinah in pri drugih obrtnih otežkočen promet. — Kakor doznavamo iz časopisov, primanjkuje v Ljubljani drobiža (1, 1/2, 1/4 Din) deželani pa temu lahko pomagamo, samo finančna uprava naj zlasti pri poštini uradih primerno ukrene, da ga smemo na pristojnih mestih državnih uradov oddajati v primerjni množini, ki bo odgovarjala prometu, ker ga sami osebno ne moremo prinašati v Ljubljano. — Trgovca z dežele.

• Dr. Maček prepeljan iz policijske vojašnice domov. Internirani dr. Maček je v soboto nenadoma obolen v zagrebški policijski vojašnici in ker se v nedeljo njegovo zdravstveno stanje ni zboljšalo, so ga na njegovo prošnjo prepeljali domov, kjer ostane v domači oskrbi. Njegovo stanovanje je radj tega policijsko zadržano.

• Opozorilo posetnikom Rogaške Slatine. Prejeli smo: Gosti, ki nameravajo posetiti zdravilišče Rogaško Slatino, se opozarjajo da si brezpogojno morajo zagotoviti stanovanje, predno odpojujejo v zdravilišče.

• Neznana utopljena. Pri D. M. v Polju so prošli petek potegnili iz vode neznano utopljeno.

• Znojenje nog in neprijeten vonj odstrani »Snoform«. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga: Chemotechna Ljubljana, Mestni trg 10, in Salus dd., v Mariboru pa lekarna pri Sv. Arhu. 1254

• Solnik zoper Oidim ima stalno v zalogi Chemotechna, Ljubljana, Mestni trg 10.

• Stencil, najboljšo sredstvo proti steniam. Glavna zaloga: drogerija Ante Kanc sinova, Ljubljana, Židovska ulica 1.

Proti korpulenci (debelosti) učinkuje edino preizkušeno in najnoveje sredstvo Lepoform tablete. Glavna zaloga: Lekarna Bahovec, Ljubljana (in Salus) 284a

OBLEKE

kupite najugodnejše pri JOS. ROJINA, Ljubljana

tančnem pregledu prtljage privlekli na dan 100 parov svilenih nogavic, ki so bile zaplenjene in bodo sedaj prodane na javni dražbi sušarske carinarne. Dami so odpeljali nazaj na Sušak, kjer je bila vsaka obojena na 58.597 Din globo ali dve leti zapora. Pri zaslišanju jima ni pomagal izgovor, da nogavice niso nujine, pač pa last nekega gospoda, ki ju je naprosil, naj jih za dobro nagrado prinesea v Zagreb.

• Utopljeno deie. V Podlesniku pri Ptujju so minulo nedeljo šli trije šolski otroci od birmo domov. Ko so šli čez brv naraslega potoka, se je brv vdrila in je en otrok padel v potok ter utonil.

• Umor radi pravdavanja. V Velikem Okližu pri Ptujju sta se Mihael Emeršič in njegov sosed Janec Cafuta že dolgo časa pravdala. Emeršič bi moral te dni plačati na zgrabljenih pravađah okrog 3000 Din stroškov, v kratkem pa bi se imela vršiti zapet nova razprava med njim in Cafuto. Pretekli petek je bil Emeršič radi svoje pravde še pri odvzetniku v Ptujju, kjer pa je dobil najbrž neugodno informacijo. Okoli desete zvečer je prišel nenadoma k hiši Cafute, ki je sedel s svojo družino baš pri mizi. Emeršič je kratkomo nameril na Cafuto skozi okno in ustrelil Cafuto, nato pa zbežal. Orožniki pa so ga kmalu našli pri Sv. Andražu pri Leskovcu in ga izročili ptujskemu sodišču.

Sarajevski atentati Grozote svetovne vojne

Iz Ljubljane

• Volitve v obrtno sodišče v Ljubljani. Ker potече meseca septembra letošnje funkcijska doba prisodnikov in namestnikov obrtnega sodišča v Ljubljani in obrtnih prisodnikov prizivnega sodišča v vseh štirih volilnih skupinah, je veliki župan ljubljanske oblasti razpisal nove volitve. Natančnejši čas volitev se naznani pozneje. Interesente opozarjamo na tozadevni razglas v »Uradnem listu« z dne 22. junija.

• Posojilo za razširitev mestne uobznice v Ljubljani. Z naredbo velikega župana ljubljanske oblasti se mestni občini ljubljanski dovoljuje, da sme najeti poleg posojila v znesku 1.250.000 Din še dodatno posojilo do 350.000 Din pri Mestni hranilnici ljubljanski za razširitev mestne uobznice proti amortizaciji v 100 semestrnih **• Šolska razstava.** Na Tehniški srednji šoli bodo v četrtek in petek, 25. in 26. junija razstavljene risbe in ročna dela, izdelana na Ženski obrtni šoli in kiparski in rezbarski šoli. Istočasno bodo razstavljene risbe, izdelane tekom letošnjega šolskega leta v strokovni nadaljevalni šoli za vajuence grafičnih obrtov. Razstava je vsakemu pristopna od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne.

• Stan in Dom. Sinoci se je vršil v salonu pri »Levu« izredni občni zbor stavbene in kreditne zadruge »Stan in Dom«; občnega zbora so se udeležili — navzlic natlru — skoro vsi člani. Ta izredni občni zbor se je vršil vsled razpisa velikega župana, s katerim je dovolil sporazumno z delegacijo ministrstva financ, da prevzame mestna občina garancijo za 2.210.000 Din za zadruzo in je med drugimi pogoji odredil, da sprejme zadruza v vsakokratni odbor dva zastopnika mestne občine. Prejšnji svezni odbor je vsled tega položil svoje mandate in razpisal izredni občni zbor v sverhu volitve novega odbora. Predsedstvo gerentskega sveta je določilo za zastopnika mestne občine načelnika Adolfa Ribnikarja in gradb. svetnika inž. Mačkovička. Na sročnim izrednim obč. zboru je predsednik Kristan v kratkem poročal o dosedanjem delovanju zadružnega odbora, katerega ukrepe je izredni občni zbor potrdil. Pri volitvah v odbor so bili izvoljeni za predsednika g. Ant. Kristan, v odbor gg. načelnik Ribnikar, inž. Mačkoviček, Kovač, Podkrajšek, Klemenc, Zirovnik, Bražsko, Brezar.

Samo že danes aktualen film Kapitana Scotta smrtno potovanje na južni tečaj

Kino „Ideal“

• Na I. dekletski meščanski šoli v Ljubljani bo vpisovanje za l. 1925.—26. dne 29. in 30. junija. V I. razred se sprejemajo učenke, ki so uspešno dovršile vsaj 4. razred osnovne šole. Zglase naj se v spremstvu staršev in naj prinese s seboj zadnje šol. izpričevalo, rojstni list in potrdilo o cepljenju koz.

• Senzacija za Ljubljano bo tombola Sokola II. Preskrbite si takoj tablice! Več nuditi vam nikdo ne more! 1328

• Knjižnica npr. pol. in gospod. društva za vodnatski okraj posluje vsak torek in petek od 6. do pol 8. zvečer. In v nedeljah od pol 11. do 12. dopoldne. Istotam je volilni imenik (Vodmat) za volitve v narodno, oblastno in sreško skupščino vsakomur na vpogled. 1305

• Pevski zbor »Ljubljanskega Zvona« koncertira v soboto zvečer, dne 11. julija v Rogaški Slatini, v nedeljo dne 12. julija popoldne pa v Laškem. 1331

• Odbor »Akademskega krožka v Kranju« ponovno poroča, da se vrši nadaljevanje predavanja med. univ. dr. Ivana Pintera o temi »Žena in mati« v torek, dne 23. junija ob 8. uri zvečer v gimnazijskem

poslopu. Vstop je dovoljen le ženskam. — Odbor. 1330

• Društvo uradništva denarnih zavodov in Organizacija zasebnih nameščencev za Slovenijo v Ljubljani sklicujeta za jutri v sredo dne 24. junija ob 8. uri zvečer v vrtni salon restavracije pri »Levu« sestanek svojega članstva v sverhu razgovora o stanovanjskem, odn. najemniškem vprašanju. Ker je zadeva obče važnosti, so vabljivi tudi nečlani uradni denarnih zavodov in zasebni nameščenci sploh. 1329

• Zdravstveno stanje v Ljubljani. Glasom zdravstvenega izkaza mestnega fizikata se je v dobi od 15. do 21. junija rodilo 35 otrok (13 moškega in 22 ženskega spola), med njimi 1 mrtvorojenka, umrlo pa je 10 moških in 9 žensk, skupaj torej 19 oseb in sicer: 6 oseb za jetiko, 3 za pljučnico, 2 za boleznijo na sreč, 1 za davico, 1 za vnetjem možganske mreže, 1 za vnetjem ledvic, 1 za porodniško mrzlico, 1 za ostarelostjo, 3 osebe pa vsled drugih naravnih smrtnih vzrokov. Izmed umrlih so 4 osebe dosegle starost nad 70 let. Na nalezljivih boleznih so obtele 3 osebe: 1 na škrlatinki, 1 na ošpicah in 1 na davici.

• Umril v Ljubljani. Zadnja dva dneva so bili prijavljeni sledeči smrtni slučaji: Marija Vidic, kuharica, 52 let. — Ivana Verbič, zasebnica, 86 let. — Terezija Tomec, vdova mestnega nadkomisarja, 75 let. — Vida Pogačnik, novorojenka hči fotografa, 2 dni. — Marjeta Keber, občinska uboga, 53 let.

• Policijske prijave. Od nedelje na ponedeljek so bili prijavi pliciji sledeči slučaji: 1 sum tatvine, 1 tatvina, 1 prestop kaljenja nočnega miru, 3 prestopki razgrajanja, 1 prestopke žaljenja straže, 1 prestopke streljanja, 6 prestopkov cestnega policijskega reda, 1 prestopke prireditve z godbo brez dovoljenja in 1 prestopke prekoračenja policijske ure. Aretaciji je bilo izvršenih 5 in sicer: 2 radi tatvine, 1 radi pijanosti, 1 radi prepovedane povratka in 1 radi krošnjarenja brez dovoljenja.

• Taublih, au! prdejkršen! Tako razgrajajo že nad teden dni po Ljubljani vojaški naborniki. Hudega ni nič, naj se fantje malo pokorajžijo in kmečki muzikanti naj pokažejo svojo spretnost. Malo manje pijače ne bi škodilo, navadno pa pijanost fantje tudi »markirajo«, ker je danes že tudi bolj trda za groše. Eno tako pevajočo gručo je zaneslo tudi v Tivoli, kjer se je odigral v menežiriji tako lep prizorček, da naj izve o tem tudi širni svet. Zastavne kmečki fant z velškanskim »pušeljcem« za klubokom pride pred slone in se čudi... Slon pa v mnenju, da je pisana red namenjena nlemu, iztegne svoj rillec in h'p kasneje je že »pušeljce« s klubokom vred v velškanski ustih. Vse naokrog je seveda izbruhnilo v velškanski krahot. Ali je fant počakal do drugega dne, da vidi, ali bo klubok le mogoče še prišel zopet »na svet«, o tem pa molči celo črhuška zgodovina.

• Ugoden nakup češkega in angl. sukna. kamgarja, ševljota, lustra, platna ter raznih podlog za moške obleke in damske kostume iz prvovrstnih čeških in angleških tovam je mogoč edino le v specialni razpisovalnici

JOSIP IVANČIČ, LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 4 (nasp. Frančiš. cerkev Vseled dviga dinarja na vse blago 10% popust Ne zamudite ugodne prilike! Prepričajte se! Dobavlja tudi na obroke o originalnih prodajnih cenah! 292-a

• Kdo je tat? Kretnik na državni železnici Florjan V., stanujoč v ljubljanski okolici se je odpeljal v nedeljo popoldne s kolesom v Šmartno ob Savi in se tamkaj v družbi nekega znanca pošteno napil. Zvečer okrog 2. ure se je vračal v Ljubljano, blizu mesta na Šmarnski cesti pa je omagal in se vleگل ob cesti v travo. Ko se je prebudil je s strahom opazil, da mu je medtem neznan uzmovič vzal listino z nekaj denarja, srebrno uro z verzičico in mu odparjal kolo, znamenje »Puch« št. 29.578, črno pleskano. Kdo je tat. V. ne more sumiti.

• Stražnika je ozmerjala. Neka gospa v Gosposki ulici se je v nedeljo, ko je opazila na ulici stražnika, silovito razjezila. Poklicala ga je najprej v vežo hiše, kjer stanuje, kakor hitro pa je bil stražnik v veži, je zaloputnila vrata in se znesla nad njim v precej »izbranih« besedah, ker jo je pred kratkim radi nekega prestopka prijavił. Huda žena bo imela sedaj opraviti s sodiščem.

• Okraden v gostilni. V gostilno »Koroški dom« na Poljanski cesti je v nedeljo popoldne pripeljal krojaški pomočnik Viktor Horvat večjo družbo svojih znancev in pričel piščevati za pijačo. Ko je bil že zadostno vpijen, je odšel nenadoma na ulico, poklical stražnika in mu prijavil, da mu je bilo v gostilni od znancev ukradenih 350 Din. Če je to res in ni morebiti Horvat denarja zapravil, bo dokazala preskava.

• Pretep v gostilni. Klepar Franc G. se je v nedeljo v neki gostilni v Tavčarjevi ulici v Šiški nekoliko preveč napil. Vinjen se je nato sprl z ostalimi gosti in jih pričel obdelavati s stoli. Pri tem pa bil tako nepreviden, da je pokvaril tudi električno svetilko. V tem je prišel pravčasno stražnik in preprečil, da ni prišlo do hujšega.

• »Defravdacija«. Pod tem naslovom smo prinesli dne 20. junija notico, v kateri smo sporočali, da se je pri strokovni organizaciji kemičnih delavcev v Ljubljani in Udruženju kemičnih radnika ugotovilo, da je tajnik strokovne organizacije v Ljubljani Valentin Relc defravdiral preko 50.000 Din. Kakor nam poročajo iz kompetentnega vira, je bila naša informacija netočna, kar je razvidno tudi iz tega, da v notici omenjeni organizaciji niti ne obstajata. Zato našo vest s tem lojalno popravljamo.

Damske promenadne toalete

najnovije kreceje, na izbiru in po meri!
Modni ateije M. Šarc, Ljubljana
Kongresni trg 4-I.

Iz Maribora

• Prvi kandidat prisilno delavnice. Včeraj je poslala mariborska policija v Zagreb prvega kaznjenca, ki mora po dovršeni kazni še tri leta v prisilno delavnico, ki so jo nedavno otvorili poleg kaznilnice v Stari Gradski za vsa država. Doslej so pošiljali samo ženske v prisilno delavnico v Begunje na Gorenjsko. V mariborski moški kaznilnici pa imajo še 15 kandidatov, ki jih bodo poslali po odsluženju kazni v Staro Gradsko.

• Pod kolešarjem. Preliter kolezar je v nedeljo povozil v Studencih pri Mariboru sestletega fantka Vinka Kranerja in mu zlomil levo nogo. Dečka so prepeljali v bolnico.

• Mariborski občinski svet ima danes v torek ob 17. uri nadaljevanje svoje 9. redne seje.

• Novi tečaj za strojepisje, slovensko in nemško stenografijo ter pouk iz knjigovodstva se začnejo na zasebnem učnem zavodu Ant. Rud. Legat v Mariboru dne 1. julija. Prospekti in vpisovanje v trgovini s pisalnimi stroji Ant. Rud. Legat & Co. Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100. Nobene podružnice. 1319

• Šolska razstava na dekl. zavodu »Vesna« ostane odprta še do srede dne 24. junija do 12. ure.

• Težka kazen. Včeraj je poslala mariborska policija v Avstrijo tihotapca Konrada Notrerja, ki je odsedel v mariborski letniščni 14-mesečno kazen radi tihotapstva. Policija mu je obenem izročila spremno pismo, s katerim je za dobo 5 let izgnan iz Jugoslavije.

• Zalostna usoda tihotapca. Meseca januarja je pripotoval iz tujine v Maribor 36-letni Franc Negro, ki je pravil, da je živel že po vseh evropskih državah in nortranji Afriki. Včeraj pa je obvestila avstrijska obmejna oblast, mariborsko policijo, da so našli 12. junija na avstrijsko-jugoslovenski meji mrliča s prestreljeno glavvo, ki je imel pri sebi dokumente, glaseče se na ime Franc Negro.

Iz Trbovelj

• Zopet zaplenjeno orožje. Zaplenjeno je bilo več pušk kakor tudi samokresov posetnikom v vasi Sv. Marko nad Trbovljami. Nekateri izmed njih so imeli pojere orožne liste, sedaj pa se opravičujejo, da si jih niso preskrbeli zaradi tega, ker je na orožje prevelika taksa.

• Socialistične frakcije med soboj. »Na« preje, socialistično glasilo bernočovcev, je v svoji zadnji številki v ostrih besedah obsodilo Klenovskovo socialiste, ki so skupno s komunisti odklonili svoje sodelovanje v medstrankarskem odboru za zidavo nove vodenske šole in pridobitev meščanske oz. strokovne šole.

• Neopravičena bojazn. Bratovska skladična namerava postaviti v Gaberskem zdraviliški dom, v katerem se bodo mudili bolniki po končani najnujnejši zdravniški oskrbi. Od strani delavstva, ki je najbolj tangirano pri zgraditvi tega doma, se ta namera najtopleje pozdravlja. Vendar pa se je po nekih ljudeh izrazil dvom, če bo dostični prostor, kjer se namerava staviti ta prepotrebna stavba, ustrežal svojemu namenu, češ, da je preveč v senčni dolinici. Ta dvom je po naših informacijah čisto odveč, ker ne vsebuje dotični prostor po mnenju strokovnjakov nobenih nedostatkov in je celo kakor nalašč za postavitev omenjenega doma.

• Povečanje pekovskega obrata. G. Josip Varga, pekovski mojster in posestnik, je pričel graditi prizidek pri hiši, kjer bo vzdal peč na premo, edino te vrste v Trbovljah. Svoj obrat mora povečati, ker je bilo preveliko povraževanje in ni mogel vsem ustreči.

• Postopanje, ki ni na mestu. V zadnjem času smo prejeli več pritožb, da zasposlujejo šivilje svoje učenke od 7. jutraj do 9. in tudi do 10. zvečer, da jih silijo opravljati podnevi hišna dela, ponóči pa šivilska. Če so jim zoperstavljajo, jim povedo na kratko, da lahko grede, če ni zanje. Dopolati pa morajo tudi ob nedeljah, če pa ne, se pa jezijo nanje. Ljubljanske obrtne razstave bi se udeležilo veliko več trboveljskih dekleč, če bi vedele zanjo. Na vse te pritožbe opozarjamo pristojno oblast, da ne pravi red.

Iz Primorja

• Videmski prefekt v Gorici. V četrtek popoldne se je mudil v Gorici furlanski prefekt Ricci. Prefekt je konferiral več ur z goriskim podprefektom Di Sunijem ter se je zvečer odpeljal v Videm.

• Poroke. V Standrežu pri Gorici so se poročili dne 20. t. m.: Brajnik Avgust z Marijo Gomiščekovo, Leopold Paškulin z Marijo Gomiščekovo in Mirko Mavrin z Marijo Paškulinovo. Vsi novoročenoci so člani Standrežkega bralnega in pevskega društva.

• »Novice« zopet zaplenjene. Tržaška prefektura je zaplenila zopet zadnjo številko tržaških »Novic« ter uničila vse izvede, katere je mogla zaseči.

• Polovico vinskega pridelka je uničila debela toča, ki je padala sredi prošlega tedna v tržaški okolici, v kontovelskih vinogradih nad Miramarom. Prosečkini in kriškini vinogradom je toča prizanesla.

• Nova doklada na dosednje davke v videnski pokrajini. Izredna kraljevska komisija za upravo videnske pokrajine razpisuje novo doklado na industrijski, obrtni in trgovski davek v svojem področju za leto 1925.

• Vprašanje vtiplivne železnice. Pod predsedvom grofa Caporisa se je vršila dne 15. t. m. v Vidmu seja upravnega sveta vipsavske železnice, ki veže Ajdovščino z goriskim mestom. Caporiso je ponujal v imenu videnske pokrajine odkup delnice vipsavske železnice po 60 odst. Njegov predlog je bil zavrnjen. Prihodnji mesec se bo vršil v Ajdovščini nov sestanek delničarjev. Na tem zborovanju se bo vnovič razpravljalo o podražavljenju proge, toda pod ugodnejšimi gospodarskimi pogoji.

Iz življenja in sveta

Nemška mladina in misel na revanžo

Interesantna in vrlo instruktivna vti-se s potovanja po Nemčiji prinaša posebnih poročevalcev «Matina» v svojem listu. Zanimivi in poučni so ti vtisi i za nas, zato jih hočemo v glavnem približati tudi mi.

Ob Renu se vije lepa bela cesta. Na njej ležijo mesta in vasi. Oglejmo si malo življenje, ki valovi po tej cesti. Od časa do časa vidimo na njej male skupine popotnikov, ki korakajo veselo prepevaje v prahu in solncu. Čudni so ti popotniki in mnogo jih je videti, več kot avtomobilov s turisti. Sami mladi ljudje so to, fantje in dekleta. Vsaka skupina jih šteje največ dvanajst. Po trije in trije v vrsti korakajo in s petjem si dajejo takt.

Fantje in dekleta, vsi so oblečeni enako, v uniforme. Uniforma je prvi in najvidnejši znak discipline. Vsak popotnik ima na hrbtu tornistro.

«Wandervögel!» Ptice selivke, vam bo odgovoril starih, ki na pragu svoje hiše s čudnim žarom v očeh motri popotnike, če ga boste vprašali, kdo so ti turisti. «Wandervögel!» Sobotne in nedeljske ptice so ti mladi ljudje, ki si ho-dijo krepiti svoje mišice in bogatiti svoje nujno znanje v gozdove in na hribe. Zakaj domovina jih bo morda kmalu potrebovala, kdo ve!

Videl sem jih, kako se vadijo v hoji, videl sem jih, kako se urijo v najne-navadnejših vajah. Vsakdo jih lahko vidi in opazuje, vsakdo, kdor potuje po cestah ob Renu. Isti ljudje, na katere sem našel v vaseh pred telovadnicami. Isti ljudje, ki sem jih videl trenirati na sportnih prostorih. In sprotnih prostorov je, bogme, v Nemčiji toliko, da ga ima že skoraj sleherni vas. In prav isti ljudje, ki sem jih srečal v temnih lesovih Taunusa, kjer so se od sobote do ponedeljka utrjevali s tem, da so spali v šotirih ali pa celo v jarkih, ki so si jih izkopal s svojim orodjem.

Tujec, ki hodi tud mimo, bo sveto prepričan, da so ti mladi močni ljudje sporniki. Kdo se bo čudil, da vidi med njimi tudi dekleta? Vojna je izpremenila napore!

Mladi, disciplinirani so ti sporniki. Ne poznajo nikakega truda: le pogledite jih, kako vztrajno se že ure vadijo v metanju tistih le nedolžnih krogel, kojih teža se čudovito ujema s težo vojnih granat. Če pa so vam dekleta bolj povšeči, le ozrite se tudi k njim: videli boste, kako previdno in vneto prenašajo na improviziranih nosilcih enega svojih tovarišev. Se-li spomnite sličnih prizorov iz vojne?

«Ptice selivke, kakopak. Treniranje, sport bodo to imenovali zaslepljenci. In ni-li čudno, da je po zlomu nakrat nastalo brez neverjetno zanimanje za telesno vzgojo, tako da šteje Nemčija danes samo med mladino 5 milijonov vnetih «spornikov»?

Ali stvar je resna, Nemčija, ki ji je versajska pogodba prepovedala vzdrževati armado po starem nemškem vzorcu, je našla pot iz zagate: ustanovila je tajni generalni štab, ki je vsemu svetu prikrit, ki pa vendar dela: njegovo delo obstoji v pripravljanju mladine za vojno.

Kdor ne verjame, naj gre in pogleda. Če ni slep, bo opazil, kako se mladina rano in vztrajno pripravlja na boj, ki po njenem svetem prepričanju mora priti. Mladina je moralno še nepokvarjena: ona ni doživela poraza, zato je prepričana o zmagi. V tem jo utrjuje gospodarski podvig dežele, ki je danes močnejša kot kdaj prej.

Vse te priprave, vse to ogromno delo v Porenju se vrši pod našim (francoskim) nadzorom, pred našimi budnimi očmi. Kako je to mogoče? Vrlo enostavno: pod okriljem sportnih organizacij, ki so se zadnja leta jela porajati kakor gobe po dežju. In vse te organizacije, bodisi nacionalistične, bodisi socialistične, imajo pred seboj en edini cilj: vzgajati mladino v vojaškem duhu, jo fizično usposobiti s smotrenim treningom in vzdržati z železno disciplino njeno moralno višino, da bo v

vseh ozirih zrela, kadar bo napočil veliki dan nemške revanže.

Morda vas te sportne organizacije zanimajo najboljše? Ločijo se v dve veliki kategoriji; na eni strani se zbirajo nacionalisti, na drugi strani so oni, ki so orijentirani bolj na levo. Prvi se zbirajo pod praporom «Stahlhelma» in «Oberlanda», ki štejeta štiri milijone članov. Levičari so svojo organizacijo krstili na ime «Reichsbanner». Pripadnikov imajo okrog 3 milijone. Če od celotnega števila 7 milijonov odštejemo tiste, ki se dejansko ne udelejujejo, ostane še vedno ogromna armada 4 do 5 milijonov vojaško organiziranih fantov in deklet.

Pravijo da goje sport, pa se urijo v vojaških poslih; pravijo, da igrajo nogomet, pa kopljejo jarke. In za njihovo «sportno» udelejevanje jim je potrebno vodstvo in nadzorstvo častnikov-Reichswehroevorpe?

Čuden sport! Nekega dne so presenetili tujci neko združeno arhitekto, ki so se v gozdu vadili v vojaških poveljih in v utrjevanju zemlje.

Drugič so našli na družbo — teologov, ki so imeli eksercicije o ocenjevanju razdalj.

Nastane vprašanje: odkod denar? Kdo finansira vse te na široko razporedene organizacije. Država jih ne more, to je brez dvoma. Stahlhelmovce podpira po večini privatna industrija, društva včlanjena v Reichsbannerju, pa stranke leve. Druge možnosti ni. Čeprav so si v notranji politiki stranke sovražne na smrt, na zunanjo se edine: treba je storiti vse, da kri opere «madež» versajske pogodbe.

Nemčija, ki je med vojno pokazala svojo izredno industrijsko moč, dokazuje danes, da zna, če treba, ustvariti tudi tovarno za obdelavo človeškega materijala. Našla je formulo armade bodočnosti.

Neverjeten zločin francoskega zdravnika

V prvi polovici letošnjega marca so ljudje v Marselju nenadoma pogršili rezervnega častnika, v civilnem poklicu bančnega blagajnika Rumebeja. Moč je nosil, ko je izginil, pri sebi 8500 frankov. Dasi je bil Rumebe na glasno pošte-nega in vestnega uradnika, je svet vendarle začel dvomiti v njegovo poštenost in menil, da se je blagajničar okoristil z zaupanjem denarjem, poneveril vsoto in pobegnil. Pred par dnevi pa je policija slučajno vdrila v prostore zdrav-nika dr. Bougrata, ki je bil osumljen ponarejanja čekov. V ordinaciji sobi je udaril komisiji v nos čuden vonj. Detektivki so natančno preiskali vse odpr-tine in omare ter so odkrili v neki vdol-bini, ki je bila provizorično zasedena, človeško truplo, katerega so agnosce-rali za Rumebejevo. Dr. Bougrat je bil tako zaslišan in priznal, da je umoril blagajničarja z neko injekcijo ter ga potem oropal za onih 8500 frankov. Raz-kretje tega zločina je izzvalo po celi Franciji nepopisno ogorčenje.

Srečen kaznjenec

Kdor sedi pod ključem, navadno ni srečen. So pa le izjeme. Tako zapusti v kratkem Gordon Ingalls v Dallasu v državi Teksas v ameriški Uniji ječo, na katero je bil obsojen za dve leti.

V bližini Eldorada (nomen est omen) v Arkanzasu je namreč prodal skupaj z bratom troje petrolejskih vrelcev. Kmalu pa se je izkazalo, da v njih sploh ni bilo nič nafte, ampak da sta brata le markirala vrtnje. Zato je bil Ingalls obsojen zaradi goljufije na dve leti. — Zadnje mesece pa je nenadoma nastal preokret. Pokazala se je namreč pri zopetnem preiskovanju ozemlja, da gre za močne petrolejske vrelce. Moč se torej ni lagal in je bil po nedolžnem obsojen. Družba, ki je kupila ozemlje s tremi iz-vrtinami luknjami, mu je morala plačati poldrug milijon dolarjev kot odškodni-no za dveletno ječo.

Gordon Ingalls pa je prebrisan dečko in ni hotel iti na skrite lonce, kot je morda družba pričakovala. Lahko bi

seveda takoj zapustil ječo. Toda tega noče storiti, ampak hoče presediti do zadnje minute vso odmerjeno kazen dveh let, da ne bi družba zahtevala od njega povrnitev po banki mu nakazane odškodnine, češ da še nista pretekli dve leti.

«Sven Hednina mati umrla, Mati slav-nega raziskovalca neznanih krajev, Šveda Svena Hednina, je umrla v potek v svoji hiši v predmestju Stockholma. Stara je bila 87 let.

«Slab obisk svetovne razstave v Wem-bleyu. Velike nade, ki so jih polagali angleški krogi na letošnjo razstavo Britanskega imperija v Wembleyu pri Londonu, se men-da ne uresničujejo preveč. Kakor znano, se ni lanska razstava preveč obnesla in je končala z ogromnim primanjkljajem. Zato so jo letos ponovili, toda razširjeno in izpopol-njeno. Otvoritev je bila pred par tedni v navzočnosti kraljeve dvojice same. Letošnji obisk razstave je, kakor poročajo iz Lon-dona, še slabši kot lanski, vsaj doslej. Do-čim je znašalo število posetnikov lanskega 16. junija 134.559, je obiskalo razstavo isti dan letos komaj 33.934 ljudi. Računajo, da dosega povprečno število obiskovalcev le-tošnje razstave v Wembleyu na dan ko-maj polovico lanskega.

Protestni shod proti davčni preobremenitvi Slovenije

V jeseni pride v razpravo zakon o izenačenju davkov, ki prinese znatne olajšave.

Da protestirajo radi prekomerne davčne obremenitve, je sklicala Pokr-zveza hišnih posestnikov v sporazumu z drugimi pridobitnimi organizacijami v nedeljo dopoldne velik protestni shod. Shod, ki se ga je udeležilo okrog 500 ljudi, je imel namen dokazati, da so davčne razmere za posestnike odpune, neznosne in krivične, zato tudi nezdrave.

Predsednik Pokrajinske zveze dru-štev hišnih posestnikov g. Frelih je uvodoma pozdravil zastopnika Trgov-ske in obrtneke zbornice dr. Pretnar-ja, zastopnika Zveze industrijev doktor Goljo, gerenta mestne občine ljub-janske g. Turka, zastop. obrtnikov go-spada Rebeka, delegate podeželskih društev ter zastop. zagrebškega dru-štva hišnih posestnikov g. Nikšiča. Na-to je prečital pozdravne brzojavke raz-ličnih društev iz Slovenije, ki se po svojih zastopnikih shoda niso mogla udeležiti.

Pomočnik ministra za šume in rud-nike g. Ivan Mohorič je poslal na shod brzojavko nastopne vsebine:

«Z najnimi posl. zadržan se ne mo-rem odzvati vašemu vabilu. Početkom julija bo predložil Narodni skupščini zakon o direktnih davkih, ki znači za Slovenijo znatno olajšavo. Novi dva-najstinski predlog ne predvideva davč-nih sprememb.»

Predsednik gerentskega sveta Ljub-jane dr. Dinko Puc je poslal nastopno pismo:

«Ker sem žal zadržan udeležiti se osebno Vašega zborovanja, se vam tem potom za vabilo prisrčno zahva-ljujem. Potrebno je enkrat povedati jas-no, da na tak način kot se je dosedaj delalo pri obdavčevanju, ne gre naprej. S strahom opažamo, da je ogrožena bo-dočnost naše Ljubljane vsled brezob-zirne davčne prakse. Z obzalo vanjem smo morali v mnogih slučajih konstatirati popolno neuvrednost davčnih or-ganov, ki preklicujejo že dovoljeno pla-čevanje v obrokih, neumljeno izterja-vajo davke tudi v slučajih, v katerih se jasno vidi neupravičenost predpisa in ko še priziv ni rešen in ko pomeni ekse-kucija ruin obdavčenja. Zato želim, da

Vseh vrst blago

za letno obleke, sukničje, plašče za gospode in dame — v bogati izbiri in kakor že vsem znano tudi izredno po nizkih cenah dobavljajo

Drago Schwab - Ljubljana

Es-ka JOGO Torpedo BIANCHI Najboljša najcenejša pri J. Gorec kreditorne banke in Gospodarskega c. 14 Vsi na domestni deli in oprema.

«Negalantan profesor. Pred kratkim je omenil profesor na neki višji dekliski šoli v Nemčiji pri predavanju, da se opaža pri zamoreh občutno pomanjkanje žensk. Svo-ja izvajanja je zaključil z opazko, da se na-di damam iz Evrope lepa prilika, da pridejo do moža. Ogorčene slušateljice so naglo vstale in z živahnim protestom zapustile učilnico. Profesor pa so ni dal ugnati v koz-ji rog in jim je zaklical, ko so bile že pri vratih: «Ali, drage moje dame, saj se še tako ne mudil!»

«Strašen umor na Poljskem. V Igljeru v vojvodstvu Lodzu na Poljskem so našli pretekli teden vsoto družino židovskega grobarja Feldona umorjeno, in sicer stariše, hčer in dva adoptirana sinova. Trupla so bila strašno razmesarjena. Iz njih so moril-ci izrgali čreva in jih vrgli na obraz naj-mlajše žrtve, desetletnega dečka. Razen te-ga so ubili zločinci še psa, mačko in vse kokoši na dvorišču. Orožniki so prijeli pet oseb, ki so zelo osumljene, da so s tem strašnim zločinom v zvezi.

Občni zbor Pokrajinske zveze. Popoldne se je vršil v unionski re-stavraciji še redni občni zbor «Pokra-jinske zveze društev hišnih posestni-kov za Slovenijo». Na obč. zboru je bil izvoljen ponovno za predsednika gos-pod Frelih, za I. podpredsednika Ivan Rebolj iz Kranja, za II. podpredsednika Fr. Ks. Stare, za blagajnika pa Ivan Poljšak. V odbor so bili izvoljeni poleg Ljubljancov tudi razni posetniki iz Celja, Maribora, Brežic, Jesenice itd.

Rezolucija protestnega zбора

Na dopolndanskem zborovanju je bila sprejeta obširna rezolucija, ki pravi med drugim:

I. Na shodu dne 21. junija 1925. v veliki dvorani hotela «Union» iz Ljubljane in ostale Slovenije zbrani davkoplačevalci ponovno protestirajo proti 30-odst. pribitku na hišnajemniški davek, ker so davčna bremena, ki jih mora nositi hišna posest v Sloveniji tako velika, da onemogočajo vsako rentabilnost in škodujejo lastniku in najemniku. Hišno-najemniški davek z do-kladami vred je tako visok, da hišnemu posetniku od najemnine niesar ne ostane za popravilo in vzdrževanje hiše. Z zad-nimi dvanajstainami se je povisil invalidni davek še za 100 odst. ter se uveljavil re-montni prispevek v višini 100 odst. inva-lidnega davka, tako da se je invalidni da-vek od 1. aprila 1925. faktično zvišal za 200 odst. in znesse sedaj večinoma 60 odst. direktnih davkov. Hišni posetniki morajo vsled tega plačevati samo drž. davkov v Ljubljani okroglo 60 odst., drugod pa tudi ne dosti manj. Vsled drugih doklad pa zna-šajo v drugih krajih davke in doklade več kakor pa prejete najemnine. Zahtevamo, da se hišno - najemniški davek izenači s hišno - najemniškim davkom v Srbiji. Hišni posetniki v Sloveniji plačujejo najmanj petkrat tako visok hišno - najemniški da-vek kot v Srbiji! Protestiramo proti temu, da je g. finančni minister tudi v proračun za leto 1925. sprejel za Slovenijo 30-odst. državni pribitek na najemniški davek.

Prav tako je krivično tolmačenje zakona, da se je 30-odst. državni pribitek raztez-nil tudi na deželne doklade.

II. Ugovarjamo, da se začne pobirati voj-nica, ki znaša 10 odst. vseh direktnih da-vkov, vsled ukaza finančnega ministra s 1. januarjem 1925. S tem se ravno hišna po-sest v Sloveniji v primeri s Srbijo zopet neznosno in nezasišano obremenjuje in se državni hišni davek na ta način zviša za nadaljnjih 10 odst. in bo v Ljubljani znesel sam državni davek 70 odst. najemine.

III. Protestiramo proti odpravi davčnih plačilnih nalogov in zahtevamo nujno, da se ti plačilni nalogi za vse vrste davkov zopet izdajajo, ker je brez teh vsaka kon-trola nad predpisi davkov onemogočena ter se dogajajo vedno slučajni, ko davko-plačevalec zamudi rok za pritožbo, s čem-ur se mu večkrat zgodi občutna škoda. Zahteva je tembolj opravljena, ker finan-čna uprava za Hrvatsko in Slavonijo ni predlagala opustitve plačilnih nalogov, ka-kor se je to pri nas zgodilo. Zahtevamo, da se predpisi davkov pravočasno vrše, ne pa za cela leta nazaj, kar se je dosedaj večkrat dogajalo. Znano je namreč, da se davčno postopanje vrši prepočasno in pre-obširno. Pri vsakem tirjanju in plačilu davkov je natanko navesti vrsto davkov, kateri se tirjajo, odnosno plačajo, ravno-tako tudi plačilno dobo.

IV. Zahtevamo, da se občinske in okraj-ne doklade na hišno - najemniški davek po možnosti popolnoma odpravijo ali pa vsaj znižajo na najnižji odstotek.

V. Zahtevamo, da se dohodninska tes-tivica z veljavnostjo od 1. januarja 1925. omili v toliko, da se bo namesto v kronali brala v dinarjih in da se ukine pobiranje invalidskega davka in remontnega prispev-ka na dohodnino, ki se plačuje od dohod-kov, od katerih se plačujejo odnosi dav-ki.

VI. Zahtevamo takojšnjo revizijsko zaka-no o takšnih.

VII. Protestiramo tudi proti velikanskim davčnim obremenitvam industrije, obrti in trgovine v Sloveniji in tudi zoper uvedbo novega 2-odst. davka na zaslužek ročnih delavcev.

VIII. Pozivljamo vse poslance iz Slove-nije, da odločno nastopijo v Narodni skup-ščini, da se zgoraj navedena davčna breme-na v Sloveniji že v dvanajstini, ki so v razpravi za tekoče leto, odpravijo, oziroma ublaže. Apeliramo na Narodno skup-ščino v celoti, da uvidi davčno preobreme-nitev Slovenije, ki ji grozi gospodarska propast.

B. Borko: Dopust.

Treba je biti naveličan duhomornega dela, zaprt v prostore, suženi mestnega zidovja, da človek razume to besedo. Treba je, da pride čas, ki mu edini laho-ko odpre prosto pot v prirodu, da se otrese moreče vsakdanosti in reče: Sedaj je čas moj!

In tako lahko kreneš brez skrbi za futri k cilju, ki si ga sam zastaral. Najsi je tudi skromen — tvoji je, nisi odgovo-ren zanj. Greš na prvi hrib v bližini mesta in čutiš, da je to drugače nego na običajnem sprehodu. Drugače misliš, drugače gledaš. Veš, da je na hribu mekša trava, da v travi cveto cvetlice, ki jih obiskujejo čebele in metulji; veš, da vdihuješ zdrav zrak, da te čistijo solnčni žarki, da se lahko vzlekeš prosto po svoji volji, brez ozira na bon-ton, brez ozira na človeka. Ah, kolikšna slast je včasih, če se povsem otreš človeka. Če nič več ne čutiš vonja druhalci, ampak stojiš sam kakor mladi bog za zelenim hribu — sam s solncem, sencami in vetrom, ki ti prinaša glasove gozdov, polji in travnikov!

Lebo je, če lahko človek krene malce po belem svetu. Če se napoti na planine, pleza po pečini, odpociva v senci drev-ces, koš v ptičinski koči in nočje mu

senu, dišečem junijskem senu, medtem ko skozi široko odprto stije debele, kristalnočiste zvezde.

Lepo je, ako lahko prebiješ dopust ob morju. V morju je čudovita moč: mi-stična sila, ki jo je opeval Leonid And-rejev v svoji drami «Okean». Morje je največji nasprotnik človeka, zato nje-govo sovraštvo tolikanj ugaja onemu, ki ljubi človeka in človeštvo na svoj način, ne tako kot dobrodelne dame in dobičkaheljni nacionalni ekonomisti. Morje te nauči spoštovati človeka-poeidna, ki je znal premagati svojega gigantскеga sovražnika in ki ga vedno bolj brzda z nadami svoje tehnične. Ko gledaš mor-ske valove in nebo, ki se potaplja na obzorju kakor v brezdanjo vodo, obču-ješ tisto skrivnostno slast, ki prihaja od vsega, kar je večno. Slast, ki o nji pravi Nietzsche:

Doch alle Lust will Ewigkeit, Will tiefe, tiefe Ewigkeit.

Na morskem obalah se lahko najbolj razgovarjaš s samim seboj in s pri-rodo, ki ti govori z jezikom dveh večno nasprotnih, a v silih prostora harmo-nično združenih elementov: z jezikom vode in z jezikom solčnega ognja. Ka-lor se ti telo očisti s kopaljo, tako se ti duh očisti s kopaljo v mistični sili morja, v njegovi večni prasili, ki je po-

magala roditi zemeljsko življenje in po njegovih dolgi evoluciji človeka, kakor mitološko Venero iz morske pene.

Toda tu, kjer to pišem, ni ne visokih Alp, ne morja. Vse to je zgolj zavesten privid mojega duha fatamorgana, ki jo tke domišljija iz prejšnjih doživeti. Tu je samo zelena trata, tu so sence drev-es in med drevesnimi vejami, ki se zbliže-jo v vetru, se vidi sinje nebo, pod njim pa valovi gričev, daleč na obzorju Po-horje, Boč in Donačka gora. Preprosta pokrajina, a vsa izkana s solncem, z ze-lenilom, z raznimi bojami — pisana, pe-stra v svoji preprostosti. Ves dan le-žim na trati in — poslušam godbo bla-zenega odmora. Poslušam, kako mi pro-dira v dušo nekaj novega, oživiljočega, silnega ko solnčni žarki v zasneženi pokrajini; čutiš, da nekaj kopni, da se polagoma vdaja nekaj te umazane za-sedline, ki mi je ostala od življenja med ljudmi. To so kadavri pokopanih nadej, prevarene vere, razočaranih pričako-vanj, ogoljufane dobrote, poiznane sa-mozavesti — to je cela naplavina praz-ne, ničeve vsakdanosti. In dobro bo, če izgine vsaj drobce, če postane vsaj za spoznanje lažje. Zato pa: upijajte, oči, zelenje trav, vdaj se, obraz in život, strasti solnčnih žarkov, poslušajte, ušesa, govor vetra in brenčanje žulež v travi — brenčanje, ki je slast in laž-

nih govoro seronskih govornikov in družinskih zvezdnikov...

Če se mi začne, posežem po dveh knjigah, ki sem ju vzela na trato. «Zapis-ki obotnika» od Turgenjeva in «Daude-tova «Lettres de mon moulin». Vzajem in — berem. Pred menoj vstajajo ruske stepe. Sladko šumi tok Turgenjevca jezika. Krepko riše pisec svoje postave, zdrave, kmečke postave. In boli ko iz katerekoli knjige mi otdod diši zemlja. Vzmira se v meni kri kmečkih pred-nikov; čutim tajinstveno sorodnost z duhom ruskih step in poli, večjo sorod-nost ko z modernimi mesti. Kdo ve, zakaj — morda mi je ohranjena globo-ko v duši monada življenja davnih slo-vanskih prednikov od Dnestru in Dnje-pru? Kdo ve... Vem, da je Turgenjev naštajši na zeleni trati, daleč od mest in njih nasilnih oklepov. Med stranmi leži list — lepo ohranjeni list, ki sem ga bil odtrgal pred več leti na travniku, poslu-šajo se Turgenjevom pred seboj šepeta-nto trav; O, kako malo je čas v nar-avi... Pa posežem po Daudetskijh pi-smih iz samotnega provencalskega mi-na, pisma, ki so še danes sveža kakor na koncu šestdesetih let, ko so bila spisa-ni. In čutiš, da je tudi v pejsažu, ki se odpira pred menoj, nekaj provencal-skih potez, nekaj tiste sladkoprešerne poezije, ki nastaja med vinskim trstam.

pod ljubkimi griči s potokiči in zeleno travniško rjuho v dolini, O, Slovenske gorice... o, Rusija... o, Provansa... kako daleč ste in kako blizu...

Tako ležim in poslušam, gledam, upi-jam. Zopet sem človek in samo človek. Na več stroj v družabni tovarni, tem-več bitje med bitij, list na veji življenja, list, ki ga poljublja solnce, miluje veter in hladni rosa. In vem, da me bo nekdo odtrgal sile, ki me je dala, in piš veter bo zanesel list tja, kjer bo poznoil živ-ljenje. In tu v prirodi se mi ne zdj nič naravnje nego tu. Čutiš, da je taka moja pot, in ni ti begotna senca upora se ne pojavi. Da, živiš v harmoniji s pri-rodo in se opajati z lepoto — to je še točka, kjer je življenje vredno živ-ljenja.

Tako čakam na trati večera, da zagr-ne zemljo. In nič ne more skaltiti moje vedre, panske lubežni do sile, ki premi-ka svetlobo in sence, gorkoto in mraz. ki rodi milijarde življenj.

Čarobna godba je v besedi «dopust». Razgovor s samim seboj in s prirodo. Prost razgovor od jutra do večera, brez skrbi za jutri in brez ozira na lu-di. Sinfonija življenja, kakršno je bilo dano poedincu, ki pa ga je v družbi za-pravil...

Gospodarstvo

Letni zbor Centrale industrijskih korporacij

V nedeljo se je vršil v Beogradu letni zbor Centrale industrijskih korporacij pod predsedstvom Ignjata Bajlonija, ki je pozdravil prisotne delegate ter zastopnika ministarstva trgovine in industrije Milivoja Savića.

O delu v prošlem letu je podal obširno poročilo Gjoka Curčin, ki je med drugim povdarjal, da je kriza ozdravljena, ki se vleče iz dobe inflacije in katero država s svojim delom ni mogla rešiti. Dovedla našo industrijo v zelo težke prilike. Poročevalec je omenil predvsem krizo kredita, zaradi katere se je centrala prizadevala, da pride v neposredne stike z ameriško in angleško skupino, toda obe državi Zedinjene države in Anglija smatra za prvi pogoj vsakega kreditiranja popolno osiguranje garancij. Pri poskusih, ki jih je napravila centrala, da bi prišla v pogajanja z zunanjimi skupinami, sta bili dve veliki zapreki: tukajšnje nepoznavanje poslovnih načel ter oblik kreditov in posej na zapadu in neradni posredovalci. Glede kolektivnega posojila za industrijo, ki ga je centrala hotela doseči, se je ugotovilo, da je tako posojilo nemogoče brez državne garancije ali posebne industrijske kreditne ustanove.

Temu poročilu je sledila diskusija o novi carinski tarifi. Načelnik ministarstva trgovine in industrije je izjavil, da je ta tarifa kompromis med stališčem, ki ga je zastopalo ministarstvo trgovine in industrije, ter zahtevami finančnega ministra, ki se je bal, da se bo s povečanjem postavk povečala draginja. Referiral je o carinski tarifi tajnik doktor Cvetko Gregorij. V diskusiji je bilo iznešeno v glavnem naslednje: Po težki borbi vseh gospodarskih organizacij je stopila v veljavo carinska tarifa in se izreka finančnemu ministru posebna zahvala. Vendar z novo tarifo ni zaščiten milnska industrija, ker je ostala v veljavi stara odredba svobodnega uvoza žita in moke. Ravno tako mesna industrija ne pričakuje ublažitve krize z novo tarifo.

S. D. Alexander iz Zagreba je podarjal pri debati, da so življensko vprašanje za industrijo posojila po nizkih obrestih, katera pa bo industrija dobila šele, če država sklene v inozemstvu državno posojilo pod poveljnimi pogoji v investicijske svrhe. On smatra, da je trenutek glede na povoljno žetev ugodnejši kakor kdaj prej. S takim posojilom bi se deloma razbremenili tudi državni proračun, kar bi moglo finančnega ministra dovesti v položaj, da zmanjša visoka davčna bremena. Dalje so podali tajnik dr. Gregorij referat o zakonskem načrtu o neposrednih davkih in o davku na telesne delavce, tajnik Miličević referat o prometni tarifi ter tajnik Blašković o delu industrijske centrale pri raznih posredovanjih in o vprašanju zaposlenosti tujih delovnih moči.

Zborovanje je trajalo pozno v noč. Pri volitvah so bili izvoljeni za predsednika Ignjat Bajloni, za prvega podpredsednika S. D. Alexander, za drugega pa dr. Fran Windischer.

Krošnjarsstvo s slamniki

Veliki župan ljubljanske oblasti je izdal dne 10. junija vsem okrajnim glavarjem in mestnemu magistratu ljubljanskemu okrožnico, ki dovoljuje v omejenem obsegu krošnjarsjenje s slamniki domačega izdelka iz Domžal. Ta okrožnica se glasi:

«Okrožnico bivšega oddelka ministarstva za trgovino in industrijo v Ljubljani z dne 18. marca t. l. št. 1622, v zadevi omejitve krošnjarsstva, izpreminjam v toliko, da v tej in ostalih prejšnjih okrožnicah v svrhu omejitve krošnjarsstva izdana navodila ne veljajo za krošnjarsjenje s slamniki domačega proizvoda. Ako ni zakonitih zadržkov po krošnjarskem patentu iz leta 1852., naj se torej izdajo, oziroma vidirajo krošnjarske knjižice, toda samo za prodajo slamnikov, ki jih izdelujejo v Domžalah in okolici. Za okoliš mesta Ljubljana veljajo prejšnja zavezna navodila, ravno tako tudi za one večje kraje, kjer se v kraju samem prodajajo v zadostni množini v trgovinah raznovrstni slamniki. Te kraje naj okrajni glavarji določijo sami po lastnem preudarku.

To odrejam na prošnjo manjših izdelovalcev slamnikov v Domžalah, ki so že leta in leta razpečavali večji del izdelkov po krošnjarsjih in so sedaj vsled splošne omejitve krošnjarsjenja prišli v težaven položaj. Pri tem se je upoštevalo zlasti to, da gre v predmetnem primeru za krošnjarsjenje s popolnoma domačimi izdelki in da se v trgovinah po deželi večinoma ne prodajajo slamniki v zadostni meri.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (22. junija). Turščica (38 vagonov): banatska, ladja Donava, 185, sremska 185. Moka (1 vagon): »2« 610. Tendence nespremenjena.

Osnovanje novih podjetij. Ministrstvo za trgovino in industrijo je izdalo te dni več dovoljenj za osnovanje novih industrijskih podjetij v naši kraljevini.

Velike globe v davčnih zadevah. Finančno ravnanje v Novem Sadu je kaznovalo zaradi zatajevanja dohodkov pri odmeri davkov galanterijsko tvrdko Evzen Klein s 370.000 in tekstilno tvornico Letić & Mišić z globo 123.000 Din.

Podpora hmeljarjem v Zalcu. Na predlog velikega župana dr. Finkmajerja v Ma-

riboru je ministarstvo za poljedelstvo in vode naklonilo Hmeljarskemu društvu v Zalcu 4000 Din stalne podpore.

Likvidacija Centralne banke za trgovino, obrt i industriju v Zagrebu. V soboto se je vršila izredna glavna skupščina omenjega zavoda na kateri je večina delničarjev v glavnem zastopnik Prástedione in Hrvatske eskomptne banke — kljub ogorčenim protestom manjšine izglasovala absolutno upravi in likvidaciji zavoda. Po prečitnem poročilu znaša skupna svota izgube 66 milijonov Din namram 80 milijonov Din glavnice in 5 milijonov Din rezerv.

Nov odstavek pri Centralni industrijskih korporacij. Te dni se je ustanovil pri Centralni industrijskih korporacij v Beogradu poseben odstavek za statistiko, ki ga vodi g. Dragan Miličević, dosedanj tajnik Trgovske in obrtniške zbornice v Skoplju.

Nov jugoslovenski parnik. V kratkem bo izgotovljen veliki parnik »Vidovdan« prekomorske broderske družbe Ivo Račić d. d., ki ima priti iz Anglije, kjer ga grade. S tem novim parnikom bo imela družba 11 parnikov in skupni tonazi 75.000 ton.

Dobave. Vršile se bodo naslednje oферtalne licitacije. Dne 3. junija t. l. pri komandni dravske divizijske oblasti v Ljubljani: popolna licitacija glede dobave 160.000 kg krme (ovsa). Dne 9. junija t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu druga oферtalna licitacija glede dobave 1500 kg cina in 1500 kilogramov mehkega sivca; dne 13. junija t. l. glede dobave 200 m³ hrastovih desk. Dne 13. junija t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede prodaje 5 vagonov starega papirja. Dne 18. junija t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede »dobave bandaže za tendre«. Dne 20. junija t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 300 ton kosovnega koksa pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave gradbenega materiala.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 30. junija 1925. ponudbe glede dobave raznih pisarniških in litografskih potrebščin. Predmetni oglas je v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Vpis v trgovinski register. Vpisale so se nastopne tvrdke: »Keklo«, trgovina jeklenih predmetov, v Ljubljani, »Vera«, obšeprometna infor. propagandna in potevalna pisarna v Ljubljani; »Balkans«, mednarodna transportna družba v Mariboru; Tovarna hranil »Mirim« Karol Zalokar v Mariboru. Izbrisali sta se tvrdki: Moravec & Antonič, vulkanizacijska gumijska v Mariboru, in »Lukula«, družba za izdelovanje in trgovanje hranilnih snovi v Zgornji Šiški pri Ljubljani.

Vpis v zadrudni register. Vpisale so se nastopne zadruge: Ljubljanski velesejem, razstavna in prodajna zadruga v Ljubljani; Stavbna in kreditna zadruga »Činovnički i Radnički Dom« v Ljubljani; Kmetijska nahavna in prodajna zadruga v Sv. Joštu nad Vrhniko; Ljudska posojilnica v Zireh.

Valutna parnika in Italiji. Zaradi katastrofalnega padanja lire se sedaj vrše pogajanja med italijanskim finančnim ministrom ter zastopniki emisijskih bank in drugih denarnih zavodov. Angleški funt je porastel v Italiji naravnost na neverjetno višino 133, dolar pa na 28. Bančni zavodi so dobili nalogo, da ne smejo do nadaljnjega sprejemati nikakih transakcij v tuji valuti. V posebnem komunikatu se vidi, da je ministrski predsednik Mussolini naročil italijanskemu veleposlaniku v Washingtonu, naj javi zakladnemu uradu Zedinjenih držav, da je Italija pripravljena začeti pogajanja za odplačevanja svojih dolgov v Ameriki. Isto velja tudi za Anglijo. Poučeni krogi trde, da namerava Italija poravnati svoje dolbove v 30 letih. Na ta način upa, da se bo tečaj lire nekoliko popravil.

Promet v tržaški luki v prvem četrtletju 1925. je znašal z Italijo 26.663 vagonov, s Češkoslovaško 20.218, Jugoslavijo 5644 in z Madžarsko 1723 vagonov.

Nadaljnje zvišanje diskontne mere v Italiji. Z 18. t. m. se je diskontna obrestna mera v Italiji, ki se je pred par dnevi povzela od 6 na 6,5 odst., zopet povzela na 7 odst.

Zboljšanje poljskih financ. Pred kratkim je imel ameriški finančnik Dillon več konferenc s poljskim finančnim ministrom, ki jih smatrajo kot dober znak za zboljšanje državnih financ. Poljski gospodarski krogi naglašajo, da postajajo finance poljske republike vedno boljše, kar se opaža že tudi v inozemstvu. Še pred kratkim so na Poljskem s strahom govorili, da bo njihova republika podvržena mednarodni finančni kontroli, kakor je Avstrija. Sedaj se skoraj nič več ne govori o tem.

Borze

LJUBLJANA. (Prve številke povprečevanja, druge ponudbe, v oklepajih pa zaključke.) Vrednote: 7% inv. posojilo 61.50—62.50, Vojna škoda 202—0; Celjska posojilnica 200—200 (200) Ljublj kred. 225—265, Merkantlna 100—102, Prástediona 800—805, Kredit, z 175—185, Strojne 0—135, Trboveljska 328—0, Vevče 100—112, Stavbna 265—280; 4,5% zastavi Kranjske deželne 20—0, 4,5% zadolžnice Kranjske deželne 20—0. Blago: les: deske, 12, 18, 24, 28 mm. paral. od 18 cm šir. napr., I. in II. vrsta, 38 mm, 15 cm šir., 38 mm, 25 cm, 48 mm, 15 cm, 48 mm, 28 cm šir., 30 nakl. post., 3 v. 640—640 (640); letve 12x4—40, 18x4—40, 24x4—50, 28x4—50, 38x4—60, 48x4—70, 58x4—80, I. in II. vrsta, 60 nakl. post., 2 v. 640—640 (640): črešlo, suho, letošnje, v ovovih, 60 nakl. post., 35—0; poljski prideiki: pšenica Manitoba 3, 60 Postojna trans. 0—445, Hardwinter, franco Postojna trans. 435—0, avstralska, 60 Postojna trans. 0—380; fižol ribnikar. oriz.

foo Ljubljana 260—0, prepelčar, orig. 60 Ljubljana 250—0; ječmen, srbski, 60 kg ico Ljubljana 0—325; turščica slavonska, par. Vrhovci 0—195.

ZAGREB. V efektnih in sprememb. V bančnih papirjih je bil promet minimalen. — Dinar je v Curihu notiral jutraj 9—9.05. Na zagrebški borzi se je trgovalo po curiški pariteti in so tečaj deviz neznatno poskočili. Italija je tekom sestanka popustila od svojega začetnega tečaja zaradi svojega mednarodnega oslabljenja. Blaga je bilo drugače dovolj, a tudi Narodna banka je dajala manjše količine v devizah na Curih. Povprečevanje je bilo nekaj večje. Največ se je trgovalo v devizah na Italijo, London in Newyork. Notirale so devize: Dunaj 813—825.5, Berlin 1372.5—1387.5, Budimpešta 0.08075—0.08275, Italija izplačilo 219.5—222.5, ček 219.5—222.5, London izplačilo 280.55—283.55, Newyork ček 57.315—58.315, Pariz (zaključek 272) Praga 171.1—173.5, Švica 1124—1134, ček 1123—1133; valute: dolar 56.7—57.5; lire 218.5—221.5, efekti: bančni Litorale 0—58, Trgo 5—8.75, Eskomptna 103—104, Poljedelska 0—17, Kredita Zagreb 105—106, Hipo 56—56.5, Jugo 100—101, Ljubljanska kredita 250—255, Prástediona 800—805, Etno 0—200, Slavenska 70—71, Srpska 130—131, Narodna 3350—0; industrijski: Eksploatacija 0—30, Drava 125—145, Goranin 0—40, Šečerana 520—525, Isis 62—63, Nihag 39—40.5, Gutmann 335—350, Slavonija 38.5—40, Trbovlje 310—350, Vagon, Osijek 80—0, Union 330—350, Danica 0—73; državni papirji 7% posojilo 63.5, agrarne 35, Vojna škoda 216.

CURIH. Beograd 8.90, Newyork 515. London 25.03, Pariz 23.95, Milan 19.32, Praga 15.25, Budimpešta 0.007240, Bukarešta 2.35, Sofija 3.75, Dunaj 72.525.

TRST. Efekti: obligacija Julijske Kraljine 73.20, Živnostenska 299, Assicurazioni Generali 12.800, Rionione Adriatica 4.080, Rionione Adriatica B 4090, Cosulich 338, Dalmazia 280, Libera 540, Lloyd 5750, Ozerna 185, Tripolover 454, Dalmazia cement 650, Split cement 477, Krka 410; devize: Beograd 46—46.40, Dunaj 340—390, Praga 78—79.50, Newyork 26.30—26.70, Curih 510—525; valute: dinarji 45.75 do 46.25, 20 zlatih frankov 102—105. Tečaj zlata lire: 507.72.

DUNAJ. Beograd 12.24—12.28, Berlin 168.76—169.36, Budimpešta 99.725 do 100.125, Bukarešta 3.23—3.25, Milan 26.46 do 26.58, Praga 21.0225—21.1025, Curih 137.75—138.25; dinarji 12.17—12.23.

PRAGA. Beograd 58, Dunaj 475.75, Berlin 80.50, Rim 126.75, Curih 656.50.

BERLIN. Beograd 7.245, Dunaj 59.057, Milan 15.69, Praga 12.437, Curih 81.465.

Sokol

Udeležnikom medletnih tekem v Beogradu

Ministrstvo saobračaja je končno veljavno odredilo glede znižane vožnje v Beograd k medletnim tekam sledeče: Telovadci imajo 75% popusta (četrtinsko vožnjo vsi ostali le 50% popusta (polovično vožnjo). Izkaznice so veljavne običajne savezne, one za telovadce morajo biti označene z besedo »Vežbača«, kar naj storijo društva sama. Telovadci vzamejo polovico karte, ki je veljavna za povratek, vsi ostali vzamejo celo karto, ki je veljavna za povratek. Izkaznica pa mora biti potrjena od odbora za medletne tekme v Beogradu.

Izkaznice so veljavne od 24. junija do 3. julija, in sicer za vse vlake, izvzemši luksuzne in nočni brzovlak št. 6, in 7, to sta brzovlaka, ki odhajata iz Ljubljane ob 17. uri in iz Beograda ob 20. uri, teh dveh torej udeležniki ne smejo uporabljati. Priporočljivo je, da se vsi vozijo s posebnim vlakom, ki odhaja iz Ljubljane v četrtek 25. junija ob 19.54.

KOSTANJEVICA. Nenadoma je umrl 18. junija g. Janko Kerin, posestnik, občinski in bivši odbornik kraj. šol. sveta v Kostanjevici. Bil je odličen naprednjak, poleg tega pa tudi odkrit značaj, ki ni poznal za hrbtnosti, vzoren gospodar in tudi vinogradnik, ki je obnem vodil poslednje oskrbništa tukajšnje državne trtnice. Kako zelo ga je prebivalstvo spoštovalo, je pokazal pogrebni prireditev, ki se je udeležila dolga vrsta prijateljev, domačinov in tujcev. Zadnjo čast so mu izkazali tudi mestna godba, gasilci in domači kakor tudi svetokriški Sokol. Dragi brat naj nam ostane v trajnem spominu!

SOKOL MENGEŠ. Minulo nedeljo je imel mengeški Sokol javno telovadbo. Spreveda po trgu se je udeležilo 88 Sokolov v kroju. Pri prostih vajah je nastopilo 27 članov, 15 članic, 14 moškega in ženskega naraščaja ter 37 moške in ženske dece. Najboljše so bile vaje ženskega naraščaja (9) Člani so nastopili neskladno in skoro površno. Nastop je zaključila orodna telovadba dveh vrst avo drogu in bradli. Prireditve so posetila domala vsa okrožna društva. Omeniti je najoddaljeneje Moravče z 9 brati v kroju in župna zastopnika br. Straussa in Flegarja.

je, da se prepričate, da eden par nogavic z žigom in znakom (rdečo, modro ali zlato) „ključ“

traja kakor štirje pari drugih. Dobivajo se v prodajalnah.

Sport

II. kolo državnega prvenstva v nogometu

Jugoslavija : Slavija 3 : 2 (2 : 1)

Tekma med beograjsko Jugoslavijo in osješko Slavijo se je vršila v Beogradu ob velikem zanimanju občinstva. Jugoslavija je nastopila v svoji običajni postavi. Predvedla je deloma slabo igró, vendar pa njena premoč ni bila nikoli dvomljiva. Prvi gol za Jugoslavijo zabije v 10. minuti Jovanović. Nekoliko kasneje spremeni Sekulić 11 metrovko v gol. Sedaj prične napadati Slavija in zabije v 17. minuti svoj prvi gol. Proti koncu prvega polčasa nekaj ugodnih situacij za Slavijo pred golom Jugoslavije, ki pa ostanejo neizrabljene. V drugi polovici je beograjski napad nekoliko boljši, preide pa v hiperkombinacije. V 25. min. pade po Petkoviću tretji gol za domačine. Jugoslavija popušta, vsled česar doseže Slavija svoj drugi gol, ne more pa izenačiti. Pri Slaviji se je odlikoval zlasti vratar Grünbaum.

Gradjanski : Bačka 2 : 0 (0 : 0)

Gradjanski v Subotici ni nastopil v svoji najboljši postavi, vendar pa je sigurno po lepi tekmi zmagal. Bačka se je bojevala zelo požrtvovalno. Prvo polovico je imela v hrbtu sonce in veter, igra v tem času je ostala neodločena. V drugi polovici je Gradjanski ostro napadel, toda izborni vratar Virag je držal vse. Gradjanski je diktiral oster tempo, kar je Bačko zelo utrudilo. Prvi gol za Gradjanskega je padel v 22. min. po Hitrecu. Drugi gol je zabil Vidnjević, ki je izrabil napako Bačkine obrambe. V finale prideta torej Jugoslavija in pa Gradjanski.

Nogometne tekme za pokal LNP

Hermes : Lask 4 : 1 (3 : 1). V semifinlni tekmi za pódsavezni pokal je, kakor so je pričakovalo, zmagal Hermes, ki je pa naletel pri Akademikih na nepričakovano trd odpor. Tekma je nudila prav malo dobrega spórta, vendar je bila vsled mnogih napetih situacij prav zanimiva. Akademiki, ki so nastopili z dvema rezervama, so imeli skorodva več od igre, gotovo pa več dobrih pozicij pred vratni kot pa Šikarji. Da jih niso izrabili, je pač vzrok, premajhna rutina. Hermes se ni pokazal topot s svoje najboljše strani. Tehnično je nadvladoval, v skupni gri pa je bil slab in le rutina mu je prinesla malo preveč visoko zmago. Nekaj so nam pa pokazali Akademiki, kar se v Ljubljani zelo redko vidi: idealno lepo streljanje kotov, ki jih je bilo prav lepo število. Zoga je bila streljana vedno komaj meter od vrat, da bi moral Lask z malo večjo pazljivostjo samo iz teh pozicij doseči nekaj golov. Hermes se je s to zmago kvalificiral za finale z zmagovalcem Maribora. Sodil je g. Sternad.

Maribor : Mura (Murska Sobota) 10 : 0 (1 : 0). Maribor v kompletni postavi ni mogel v prvem polčasu kljub lepi kombinacijski igri napada številčno izraziti svoje premoči nad neenakim nasprotnikom, vsled neodločnosti pred golom. Šele v drugem polčasu je to napako odpravil. Najboljši je bil napad, krlia dobra v prvem polčasu. Krilska vrsta se je preveč poigravala in prekrijala hiter potek igre, zlasti levi krilec. Sodnik g. Nemeč ne povsem zadovoljiv.

Rapid : Merkur 3 : 1 (2 : 1). Drugorzredni Merkur se je zelo popravil in bi lahko pri večji odločnosti pred golom odločil tekmo v svojo korist, kar bi skoraj odgovarjalo poteku igre. Merkurju manjka predvsem še akupnost v igri ter forsira igro posameznikov, kar pa ni uspešno. V drugem polčasu je izključil g. Radolič povsem pravilo dva Rapidovca. Toda prezrl je celo vrsto offsidov (zadnja dva gola za Rapid sta padla iz offsidea). Ožigosanja vredno pa je nedisciplinirano vedenje nekaterih Rapidovcev: Tergleza priporočamo kazenskem odboru LNP v ogled. — Občinstva precej.

Druge nedeljske nogometne tekme

LJUBLJANA: Prijateljska tekma Jadran : Slovan 4 : 0 je nudila silno malo. Dolgočasna zaveja, pri kateri so maloštevilni gledalci komaj čakali na zaključni pisk sodnika Husa. Jadran je bil skoraj trajno v precejšnji premoči, toda vse njegove akcije so bile tako šablonske in enolične, da bi si Slovan, ki je igral z več rezervami, lahko priboril boljši rezultat, osobito pa, ko so se mu nudile sem in tja prav lepe prilike.

ZAGREB: Concordia : UTE 2 : 1 (1 : 1). Madžari so igrali slabše kot prvi dan proti Zeleničarjem. Pri Concordiji se je odlikovala zlasti obramba. Hašk : Sturm (Građec) 3 : 2 (3 : 0). V prvi polovici sta si bili mošči precej enakovredni. Hašk je zabil svoje tri gole vsled tega, ker je spretno izrabil tri lepe pozicije. V drugi polovici so bili Gradjanci v premoči, imeli pa so smolo pri streljanju.

DUNAJ: Tekme za prvenstvo so končale. Vršiti se mora le še ena tekma, ki pa na razvrstitvi posameznih klubov ne bo nič izpremenila. Z ozirom na sobotno tekmo med Vienno in Slovanom, ki je z 2 : 2 ostala neodločena, je Hakoah sedaj končno veljavno na prvem mestu: sledijo Amateurji, Vienna in Rapid. Vaznejši izidi ostalih nedeljskih tekem na Dunaju so: Rapid : Simmeringer 4 : 1 (1 : 0), Sportklub : Amateure 2 : 1 (0 : 1), Rudolfshügel : Donau 3 : 0 (2 : 0), Neubau : Kaisermühlen 4 : 1, WAF : Sturm 07 6 : 1, Hertha : Vorwärts 3 : 0 (1 : 0).

GRAĐEC: Prvenstvena: Hakoah : AAC, 5 : 0 (3 : 0).

PRAGA: Prvenstvena: DFC : Vršovice 4 : 1 (2 : 1).

CURIH: Nacional Montevideo : Young Fellow 5 : 1 (2 : 0).

LVOV: Pogon : Krakovia 3 : 1.

Hazena v Zagrebu: ASK : Vesna 9 : 5, Concordia : Hašk 3 : 2.

KRAKOV: Warta : Wisla 2 : 1. Tekma za prvenstvo države.

PARIZ: Wacker (Monakovo) : Red Star 1 : 1.

ANVERSA: Hakoah (Dunaj) : Royal Anversa 5 : 1 (2 : 1).

ELBERFELD: Slavija (Praga) : MTK (Budimpešta) 2 : 1 (1 : 0).

STOCKHOLM: Švedska : Nemčija 1 : 0.

Pri Nemcih je odpovedala napadalna vrsta. KODANJ: Danska : Norveška 5 : 1 (1 : 0).

LIZBONA: Portugalska : Italija 1 : 0.

CARIGRAD: Turčija : Srednja Madžarska 2 : 1.

Hazena v Mariboru

Mura (Murska Sobota) : Maribor 10 : 0 (6 : 0).

V nedeljo je odigrala družina I. S. S. K. Maribora svojo prvo javno tekmo s hazenašicami Mure iz Murske Sobote. Murina družina je dobro vigrana, homogena družina, ki je domačinke prekašala tehnično, zlasti pa taktično. Vsled odločnosti svojega napada je odnesla visoko zmago, ki sicer ne odgovarja poteku igre, ker je bila ta ves čas odprta vsled dobre igre Mariborovskega napada na polju. Pri odločnejšem streljanju na gol bi Mariborčanke dosegle časten uspeh.

Mariborski družini manjka predvsem taktičnega znanja, dočim kot posameznice sedujejo dokaj tehnike. Slabo je bilo kritje, lovenje žog nesigurno. Krilska vrsta slaba v pokrivanju, boljša v ofenzivni igri. Leva krilka spada radi hitrosti v napad. Branilka je rešila svojo nalogo dobro, le defenzivna igra je še pomanjkljiva. Vratarica, sicer majhna, se je v drugem polčasu popravila. — Sodil Grasselli. Publicke precej. Prvi nastop domače hazene je napravil na obvisnost simpatičen vtis.

Kolesarske dirke v Ljubljani

Kolesarski pódsavez za Slovenijo je v nedeljo dopoldne priredil na 743 km dolgi progi Ljubljana - Krka - Stična - Ljubljana skupniško dirko, pri kateri so startale štiri skupine. Izidi so: 1.) Primorje (Glavič, Kosmatin, Hvala, Dolenc) 2 : 32 : 58; 2.) Kol. Ilirija I. (Solar, Prah, Bar, Goltcs) 2 : 41 : 27; 3.) Sava (Slamič, Zanoškar, Nagode, Fantini) 2 : 55 : 47; 4.) Kol. Ilirija II. (Pelc, Sontes, Peršin, Ladič) 3 : 00 : 57.

Popoldne so se vršile na prostoru S. K. Primorja kolesarske dirke na dirkalnici, ki sicer niso vzbudile niti med občinstvom niti med dirkači toliko zanimanja kakor velikonočne, vendar pa so nudile prav dober sport in lepe borbe. Objavljeni spored se je nekoliko izpremenil. Tako sta se vršili dve dirki motornih koles, od katerih bi spadala le prva na spored, ker so vozila kolesa iste kategorije. Druga dirka, pri kateri je startal en motor, ki spada najmanj v kategorijo do 150 ccm. in en pomožni motor, nima nikakega sportnega pomena.

Izidi so bili nastopni: 1.) Novinci (5 krogov, 2 km): 1.) Dolenc (Prim.) 3 : 26; 2.) Strosak (Sava) 3 : 28; 3.) Senica (Prim.) 3 : 30.

2.) Juniorji: (5 krogov 2 km): 1.) Hvala (Prim.) 3 : 25; 2.) Sešek (Sokol, Zagreb) 3 : 25; 3.) Rosman (Prim.) 3 : 27.

3.) Glavna dirka: (25 krogov, 10 km): 1.) Sešek (Sokol, Zagreb) 16 : 57; 2.) Cesarč (Sokol, Zagreb) 18 : 08; 3.) Glavič (Prim.) 18 : 41.

4.) Dirka pomožnih motorjev: (25 krogov, 10 km): 1.) Florjančič L. (Sava) 18 : 38; 2.) Batfel (Sava) 19 : 11; 3.) Mrzlikar (Sava) 19 : 29.

5.) Dirka v parih (25 krogov, 10 km): I. par Glavič (Prim.) — Slamič (Sava) 18 : 38; II. par Kosmatin — Dolenc (oba Prim.) 19 : 11; III. par Rosman — Vidic (Prim.) 19 : 29.

6.) Dirka združena s peštekom: (5 krogov, 2 kroga peš, 3 kroge s kolesom): 1.) Vidic (Prim.) 5 : 08; 2.) Seničar (Prim.) 5 : 12; 3.) Moran 5 : 2

James Oliver Curwood:

Onstran pragozda

Naraščajoči veter od jugozapada je bil Rogerju dobrodošel, ker mu ni bilo treba več polagati toliko sile v vesli. Dve uri je vztrajno veslal proti vzhodu, potem je zaokrenil nekoliko proti severu, ravnaajoč se po zvezdah. Ko se je izdalo, je zagledal gosto zarasel breg na nasprotni strani jezera, in še preden je bilo solnce pol ure na nebu, je že potegnil canoe na kopno, odkoder je imel krasen razgled na jezero v vseh smereh.

In udobno ležeča v hladni senci gostih jelk, sta Roger in Pik ves dan zasledovala znake o prisotnosti neprijatelja. Toda sledila nista niti najmanjšega gibljaja človeškega življenja na tih gladini jezera. Vendar je Roger šele v megleni dobi med zapanjanjem solca in med somrakom zakuril ogenj ter si je pripravil večerjo iz zaloge Cassidyjevega nahrbtnika, zakaj vedel je, da bi bilo dim lahko dalje videti, nego canoe.

Po večerji je legel na igličje, imel več ur odprte oči in ni mogel zaspiti. Misli ni več na Cassidyja, nego na Žolto ptičko in Nado. Vera v moč razuma in misli mu je bila nekako del vere v prirodu. Podedoval jo je po materi, ki je živila in umrla v ti veri.

«Misli napeto in z zaupanjem, ako želiš, da se kaj zgodi,» mu je rekla čisto. In vera Žolte ptičke je bila prav taka. In podala mu je nov dokaz utemeljenosti svoje vere. Koliko ur preje ga je svarila pred bližajočo se nevarnostjo! In brez neodločnosti in brez kolebanja. Prišla je k njemu gotova in trdna. Ne da bi ga videla ali slišala, je vendarle vedela, da se Cassidy plazi v noči k njemu.

Ko so se mu končno zaprle oči in ga je objel spanec, mu je bilo pri srcu lažje, nego v poslednjih dneh. Snival je o Nadi. Bila sta zopet skupaj in Žolta ptička ju je opazovala. Tekala sta med mladimi smrekami, koder so rastle rdeče jagode in so cvetele vijolice, in on je tekel vedno za Nado, tako da je gledal pred seboj njene vihraječe rjave kodre. A končno jo je ujel, vzela njeno milo glavico med svoje dlani ter jo poljubljala. In čutil je tako živo to poljubljanje in topli objem Nadinih vitkih rok okoli vratu, da se je prebudil s krikom radosti ter je opazil, da se — dani.

Nekaj časa je sedel, omamljen in ozirajoč se, kakor bi ne mogel verjeti, da ni resnica, kar je pravkar sanjal. Potem pa je šel s Pikom navzdol k jezeru.

Ves dan je Pik opazoval tiho premembo na svojem gospodu. Nič ni govoril, nič požvižgaval, nič se ni smejal nego se je kretal

molče in s posebnim resnim izrazom na obličju. Bojeval je svoj poslednji boj proti hrepenenju, da bi se vrnil h Craggovemu hrbtu. Misli je le na Nado. Ona ga čaka, ona ga kliče, naj se vrne k nji, ki je pripravljena, postati z radostjo prav taka preganjanka, kakršnen je on, in čakati na življenje in smrt, srečo ali gorje skupaj z njim.

Desetkrat je v njem že skoraj zmagala odločitev, da se vrne k nji. A vedno znova se mu je pojavila vizija neprestanega beganja, skrivanja, gladovanja, zmrzovanja in brezkončnih naporov, končno pa celo vizija ječe in morda krvnika.

Sele pozno popoldne je zagledal Pik zopet svojega bivšega gospoda. Roger mu je namreč dejal:

«Odločil sem se, Pike. Vrniti se ne moreva. Iti morava naprej k severu in prebiti zimo na robu Severne puščave. In če pride Cassidy še tja —»

Zlovešče je zmignil z ramo.

Pol ure nato sta nadaljevala svojo pot, po vodi, ko je solnce pravkar začelo kloniti k zapadu.

Dva dni je Roger s Pikom polagoma meril s svojim čolnom k jugovzhodnemu bregu Wollastonskega jezera. Pri tem je uvaževal, da ga je Cassidy doslej vedno zasledoval proti severu. Zato je Roger to pot sklenil, da jo brez naglice ubira k vzhodu in naposled k severovzhodu, k rek Thiewiazii in potem naravnost k Severni puščavi.

Pik in on sta se tretje popoldne še naslajala na krasoti okolice in nato zaveslala počasi k bregu, k svetlikajočemu se ustju potoka, ki je imel ime Potok šepastega severnega jelena. (soba). Solnce je bilo še vedno za dve uri visoko na zapadu. Ker ni bilo vetra, je jezero ležalo kakor zrcalo: v tistem ozračju pa je bil že čisti, hladni dih zgodnje jeseni. Na bregu je bilo videti pragozdove hrbtu in valove, izpreminjajoče svojo barvo, s fino septembarsko meglo, vznášajočo se nad njihovimi vršički.

Usoda je hotela, naj bi bilo to popoldne spominsko za Pika, in da bi tega zahajanja solca ne pozabil, dokler bo le še živ.

Toda tu ni bilo še nikakih svaril pred bližajočo se nevarnostjo, in Pikove oči so iz čolna videle le tajinstveni čudež prostranega sveta in njegova ušesa so slišala le zaspano brnenje po vzduhu ter je njegov nos občutil le sladki vonj ceder in smrek, cvetlic in plodov. Naravnost pred njim, za belim pobrezjem se je dvigal nizek greben. In ta greben, kjer se ni nalepotičil s skratom in temnim zasenčenjem bršljana in zimzelena, se je rdel od rdečih grozdov jerebik in od šopov divjega maka, kakor plamen se svetelčega v zapadajočem solncu.

Iz tega raja so odmevali glasovi in pesmi ptičev ter brbranje rdečih veveric. Velika šoja se je drla nad vsem tem, a nad gozdom je krožila jata vran, razburjena nad črno medvedko in njenimi mladici, hodečimi tod po rdečih jagodah. Pik v čolnu pa ni čutil puha teh medvedov, niti jih ni slišal in oddaljena jata vran mu je bila manje zanimiva, nego krasota in tajinstvenost tako blizega brega.

Obrnil se je s svojega mesta v čolnu in pogledal na svojega gospoda. Na njegovem obličju in očeh pa je opazil le malo svojega navdušenja. Ta lepota in mikavnost pokrajine pred Rogerjevimi očmi ni imela zdaj tolike mičnosti, kakor za Pika. Za tem, kar je videl Roger odtod, ga je pričakovala le prazna puščava, kaos osamelosti, večnost prevaranih nadej in sanj.

Pik se je jasno zavedal te premembe svojega gospoda, ne da bi poznal vzroke. Kakor se je svet premenil Rogerju, tako se je Roger premenil Piku.

Pristala sta na pobrežnem pesku, mehkem kakor baršunasta preproga. Pik je skočil iz čolna. Dolgokraka storklja je bežala pred njim. Naostril si je sluh in njegov nos je začutil svež puh pod nogami, kjer je jezevec ostavil svoje sledove. In slišal je jasnejše krike šojke in brbranje veveric. To vse je Piku zadoščalo. Sel je dalje. Našel je grm divjega ribiza, lesknočega se s sladkobnimi črnimi jagodami in jih začel okušati. Miška, ki je ondi pravkar večerjala, je zacvilila in izginila, in Pik je opazil jasne oči neke žuželke, zroče vanj izpod velikega lista praproti. Pik je vrtil svoj rep in bil poln prav istega humorja, ki je tako označeval njegovega gospoda. Zalajal je narahlo, skoraj prijateljski.

A tedaj mu je priletel na uho zvok, da se mu je napelo telo, kakor bi mu otrpnilo.

«Roke kvišku, Mc Kay!»

Ozrl se je. Blizu njega je stal mož. Takoj ga je spoznal. Bil je isti mož, čegar duh je bil takrat prvi začutil tam pod Craggovim grebenom, mož, pred katerim je zdaj bežal njegov gospod, mož, čegar glas je zopet zasliljal pred dvema dnevoma ponoči v taborišču Žolte ptičke — desetik Ference Cassidy od kraljevske severozapadne jezdne policije.

Nekako dvajset korakov dalje je stal Mc Kay. Na hrbtu je imel svoj nahrbtnik, a v roki veslo.

In Cassidy, smehljajoč se zlovešče in z nevarno iskro humorja v očeh, mu je meril z avtomatično pištolo na prsi. Bil je prizor, na katerega bi noben mož nikoli ne pozabil. Cassidy je bil golglav in solnce se je odražalo od njegovih rdečih las. Toda njegovo obličje je bilo rdeče in v bleđi modrini njegovih irskih oči je vriskala divja radost uspeha.

NAZANJAM
p. n. občinstvu v mestu in na deželi
da sem otvorila zajutrkovalnico
(buffet)
na vogalu Kolodvorske in Slomske ul.
Točilo se najboljša **dolenjska in štajerska vina**, med drugimi **čiviček iz Gačove peč** kakor tudi vedno sveže **pivo**. Dob ta se **turška kava in čaj**. Na razpolago **topla in mrzla jedila**. Zjutraj zlasti za tuiče **izvrsten guljaž**. Cene zmerne, postrežba točna. Za obilen poset se vladno priporoča
3199-a **F. Plaper.**

Frissée rayé
in
Shantung barvasti
so zadnje novosti blaga za letne obleke.
H. KENDA,
Ljubljana, Mestni trg št. 17.

„**Hotel Riviera**“
Selce kod Crikvenice.
Sa velikom terasom na moru tik kupališta. — Prvorazredna kuhinja, 60 lijepih soba na razpolaganje, najnižje cijene. Preporuča se vlasnik
244-a **P. Strinović.**

Kupujte samo prvovrstno
domačo svinjsko mast
znamke **J. P.** znamke
Lastni izdelek tvrdke
Janko Popovič v Ljubljani
Najnižje cene! Solidna postrežba!
Razpošilja se v sodih po 50,
100 in 200 kg.

Dobro verziran **trgovski potnik**, z večletno prakso hrvatskega, srbskega, nemškega in ogrskega jezika zmožen ter najbolje upeljan pri trgovcih v Vojvodini, Sremu in Srbiji, **sprejme mesto potnika**
Le dobre hiše se prosí naslova na: „Ljubljana, poštni predal 41“.

Zagovodja, žagariji, drvariji.
3419a
Zagovodja spreten in zanesljiv, več gateristov, cirkularistov rabi družba „Jezero“ v Kokri nad Kranjem.
Ponudbe naj se pošljejo za nastop 1. deloma 15. julija z navedbo dosedanjega službovanja.
Gozdni akordanti ali pa tudi posamezni delavci za gozd in žago naj se pa zglasijo osebno.

Kdor oglašuje, ta napreduje!
3497a **+** Brez posebnega obvesčila.
Naznanjamo žalostno vest, da je naš pre-dobri soprog in oče
Dragotin Gabersčik
aktivni major
preminul danes, v ponedeljek, 22. junija 1925., po kratki, mučni boleznii.
Pogreb nepozabnega se vrši v sredo, dne 24. junija 1925., ob 15. uri iz ljublj. garnizijske bolnice na pokopališče k Sv. Krištofu.
V Ljubljani, dne 22. junija 1925.
Žalujoči ostali.

L. Mikuš
LJUBLJANA, Mestni trg 15
izdelovatelj dežnikov
Na drobno! Na debelo!
Zaloga sprehajalnih palic
Stari dežniki se nanovo proizbečajo.

Trgovina
mešanega blaga v sredini Maribora na prvovrstnem prostoru se radi družinskih razmer **ugodno proda**, eventuelno se sprejme družabnik. Cenj. ponudbe na podružnico „Jutra“ Maribor pod „Dobra eksistenca“. 3488a
Veliko zagrebačko tekstilno poduzeće **traži dobro uvedenog putnika**
uz proviziju za Sloveniju. Ponude sa oznakom referencne slati na „Interreklam d.d.“, Zagreb, I-78 pod šifrom „Tekstil II-389“.

Ljubljanska kreditna banka
CENTRALA: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA
PODRUZNICE:
Brežice, Celje, Crnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst, agencija Logatec
Brzjavni naslovi:
Banka Ljubljana
Telefon števil. 261, 413, 502, 503 in 504. „s.“
se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Kurje oči.
Najboljše sredstvo proti kurjavi očesa.
Varstvena znamka.
Skladišče v lekarnah in drogerijah ali pa naravnost iz tovarne in
glavnega skladišča
M. HRNIČEK, lekarnar, SISKAK.

PRODA SE
100-150 dunuma Dunum je 1000 m²) prvorazredne oranice, 8 km oddaljene od mesta Banjaluka ob železniški progi Banjaluka—Prijeedor v 500 dunuma prvorazredne oranice v enem kompleksu, in 40 dunuma bukovega gozda, 4 km oddaljeno od Prijedora ob državni cesti Prijedor—Banjaluka. — Ugodnosti pri plačanju. Zemljišče se odda v slučaju pogodbe takoj v posest. Obrniti se je na dr. Ante Politeo advokat v Banjaluki (Bosna). 2637-a

L. Mikuš
LJUBLJANA, Mestni trg 15
izdelovatelj dežnikov
Na drobno! Na debelo!
Zaloga sprehajalnih palic
Stari dežniki se nanovo proizbečajo.

putnika
uz proviziju za Sloveniju. Ponude sa oznakom referencne slati na „Interreklam d.d.“, Zagreb, I-78 pod šifrom „Tekstil II-389“.

Elektrotehnične tvornice ŠKODOVIH ZAVODOV v Plzni
Zastopstvo za Jugoslavijo:
Ljubljana, Selenburgova ul. št. 7, hiša Jadranske banke.
Dobavljajo:
najsolidnejše in najcenejše elektro-motorje, turbogeneratorje in vse ostale električne stroje.
Grade:
električne centrale, električne železnice, cukrarne, pivovarne, rudniške naprave itd.
Obračunje se v vseh primerih na plačno v Ljubljani. Poset inženirja je brezplačno na razpologo.

IVAN ZAKOTNIK LJUBLJANA
DUNAJSKA C. 46
Telefon št. 379
MESTNI TESARSKI MOJSTER
Vskovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledence, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d. Građa lesenih mostov, jezov in mlinov.

Ljudske knjižnice
opozarjamo
na najnovije zvezke zbirke „Prosveti in zabavi“:
Puškin - Prijatelj, **Kapetanova hči**. Povest. Broš. 24 Din, vez. 29 Din, po pošti 1'25 Din več.
Budal Andrej, **Križev pot Petra Kupljenika**. Povest. Broš. 17 Din, vez. 22 Din, po pošti 1'25 Din več.
Kersnik Janko, **Cyclamen**. Roman. Broš. 22 Din, vez. 27 Din, po pošti 1'25 Din več.
Kersnik Janko, **Agitator**. Roman. Broš. 18 Din, vez. 23 Din, po pošti 1'25 Din več.
Zeyer - Bradač, **Tri legende o razpelu**. Vez 20 Din, po pošti 1'25 Din več.
Naročila sprejema:
Tiskovna zadruga v Ljubljani.
Prešernova ulica 54.